

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I., Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28-10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per 934-1938.
Trib. Timișoara.

Redactor resp.: Dr. VÁRNAY ELEMÉR

GÁTÉPÍTÉS

A szeptemberben megindult háborúval szemben a legtöbb állam a semlegeség álláspontjára helyezkedett, de már akkor tudatában volt minden kormány annak, hogy a semlegeség nem egyéb, mint várakozás a helyzet további alakulására és egyben védekezés az ellen, hogy a népek ne vonassanak feleslegesen a hatalmak összkel megindult harcába. Valamennyi semleges államnak számolnia kellett azzal, hogy az orosz birodalom ereje nem várt irányban nyilvánult meg. Az európai helyzetet nem kis részben homályosította el az, hogy a nagy rejtély: a szovjetdiplomácia további lépése, még kiszámíthatatlanabbá lett. A Szovjet nem kötötte le magát a nyugati hatalmak mellett és ez többet jelentett, mint negatívumot. Azt jelentette, hogy a hatalmak háborús helyzetét a szovjetkormány bizonyos vágyak betöltésére és célok elérésére használhatja fel.

A finn háború megindítása a láthatárt tisztábbá tette. Amíg csak a balti-államokkal szemben lépett fel a Szovjet követelésekkel, a világ hajlandó volt elhinni, hogy a Szovjet csak védekezéseket tesz és a szomszédállamokban létesített támpontokkal kedvező helyzetet akar teremteni esetleges megtámadtatása esetén. A finn-ügy azonban a Szovjet agresszivitásáig mérgesedett és a szovjet hadsereg felvonulási útja azt a nyugtalanságot keltette, hogy a cél nem egyes szigetek támpontosítása, hanem a svéd acél és az Északi-tenger birtokbavétele. Ugyanakkor az orosz hadseregnek a Közelkeleten történt összpontosítása elárulta a másik célpontot: a kisázsiai olajforrásokat és egyben azt a nyílt szovjetfeltevést, hogy az európai hadviselés két legérzékenyebb pontját: az acél és az olaj utánpótlását a Szovjet irányíthatja, úgy, amint azt érdekei kívánják. Így lett a finn háború az európai semleges államok erőegységesítésének kovászává.

A velencei találkozó egyik fontos etappeje volt a semleges erők egységesítésének. Az északi és a közkeleti érdekcsoportok között elterülő délkeleti államoknak számolniuk kell olyan erő fellépésével, amely ellen csak egységesen tudnak védekezni. Bármilyen kuszálnak látszik a világpolitika, abban mégis gondviselészerűség nyilvánul meg. Ilyennek kell tartani azt a következetességet, amelyet az olasz kormány álláspontjának megrogzításában mutat. A délkeleti államok nyilván magukra maradtak volna, ha szeptemberben Olaszország tisztán hasznossági céloktól vezetve belép a háborúba. Mivel ez nem történt meg és mivel Mussolini kormánya akkor számolt az olasz birodalom várható feladataival, ma betöltheti rendeltetését: a délkeleti államok erőinek összefogását. Eziránt az első határozott lépés a velencei találkozó volt, amely az olasz-magyar-jugoszláv egységet konkretizálta, mint azt a bizonyos tömböt, amely alkalmas arra, hogy újabb erőket vegyen fel újabb szövetségeket és végül a civilizáció erős déli gátjává legyen. Amint két évszázadon át a szervezetlen népek racionális együttműködése védte meg a világot a délről törő erők elseprő hatalmával szemben, ma ugyanezt a feladatot szabja meg a történelem ugyanazon népek szervezett állami számára, ha a fenyegetés esetleg más irányból történne.

A józan ész, amely a politikai alkalmazkodóképesség alapja, azt kívánja, hogy a délkeleti népek egymásra találjanak akkor, amikor közös érdekeikről van szó. A világ államesoportjai tömörülnek. Az északi népek éppen úgy, mint Azsia fiatal államai. A délkeleti államoknak is hasonló egyesülésre van szükségük és ennek be-

Kaganovics és Zdanov kegyvesztettek lettek a finnországi balsiker miatt Németországon át nem mehet olasz fegyver Finnországba

Helsinkiből jelentik: Szovjet-Oroszország sorozatos kudarcá következtében nagy tisztogatói akciót határozott el, hasonló az 1936, 1937. és az 1938-ban végrehajtott eseményekhez.

Kaganovics repülésügyi népbiztost máris menesztették állásából. Az orosz sajtó feltűnő beállításban közli annak hírére, hogy Németország feltartóztatta a finneknek szánt olasz repülőgép- és hadianyagszállítmányt, de semmiféle kommentálást nem fűznek a hírhez. A lapok hangjából kitűnik, hogy Moszkvában diplomáciai lépésre számítanak Róma részéről. Megállapítható, hogy

az orosz propaganda végleg angol-francia ellenessé vált, de olyan nagy mértékben, amilyenre még soha sem volt példa.

Sorozatos üléseken, felvonulásokon és tüntetéseken, valamint a rádióban, erősen támadják a nyugati hatalmakat.

Kaganovics mellett Zdanovot, a Politbüro főnökét és Sztalin egyik bizalmi emberét, a német-orosz szerződés legfőbb szószólóját, kegyvesztettnek mondják. Ez a hír főleg azért feltűnő, mert

évek óta általános vélemény volt, hogy Zdanov lesz Sztalin utóda.

Németország nem adja ki a lefoglalt olasz repülőgépeket

Koppenhágából jelentik: A National Tidende berlini levelezője jelenti, hogy Attolico berlini olasz nagykövet tegnap látogatást tett a német külügyminisztériumban a Finnország számára küldött olasz repülőgép- és fegyverszállítmányok ügyében. A tudósító értesülése szerint Németország magatartása e kérdésben változatlan maradt, ami nem járul majd hozzá az olasz-német barátság kimélyítéséhez.

A Brenntől északra visszatartott fegyvereket és repülőgépeket visszaszállítják Olaszországba.

A lap tudósítója hivatalos német cáfolatot is közöl arról, hogy német vezérkari tiszteket küldtek Oroszországba.

Németország az orosz- finn konfliktusban semleges kíván maradni.

Belga tábornok a finnek nagy teljesítményéről

Brüsszelből jelentik: Emile Baleux belga tábornok visszatért Finnországból, ahol ez év áprilisa óta tartózkodott és résztvett a karéliai szoros védelmi vonalának megszervezésében, nyilatkozott a Le Soir munkatársának a „finn csodáról.” A belga katonai szakértő többek között az alábbiakat mondotta:

— Láttam harcolni a francia katonát, láttam küzdeni az angolokat és szemtanúja voltam a híres belga gyalogos teljesítményének is. Amikor azonban a finn katonát láttam harcolni az orosz ellen, ámulatba estem.

A tábornok ezután rámutatott arra, hogy a Mannerheim-erődben megfigyelő szerepet teljesítő katona sérthetetlen. Ő lát, de őt nem láthatják. Olyan kis részen keresztül tüzel, hogy azon keresztül őt nem érheti golyó. Két nehéz gépfegyverből tüzelhetnek egy-egy szárnyra. Az egész erődvonaltól sűrű szöges dróttal van körülvéve. A finn gépfegyverek két-háromszáz méterig engednek közeledni az ellenségnek és csak azután kezdenek tüzelni és a támadókat teljesen megsemmisítik. Nyilatkozata végén a belga katonai szakértő a finn tankelhárító ágyúk szerepéről beszél és hangsúlyozza, hogy ebből a fegyvernemből jelentős mennyiséggel rendelkeznek, majd a finn sí-osztatok fontos szerepét vázolta. Szerinte

a Mannerheim-vonal bevehetetlen és hangsúlyozta, hogy a finn győzelem a civilizált világ győzelmét jelenti.

FINNORSZÁG ÓRIÁSI ERŐFESZÍTÉSE.

A finn rádió az alábbi felhívást közölte: Küzdő hadseregünk csak akkor folytathatja győzedelmes harcát, ha erősen fel van szerelve. Az egész országban már eddig is jelentős mennyiségű ruhaneműt és a hadsereg által használható felszereléseket gyűjtöttek és az adakozás tovább folyik. Most elhatározták, hogy valamennyi közhivatal, beleértve az iskolákat is, valamennyi nélkülözhető anyagát a hadsereg rendelkezésére bocsátja. Összeszedik a nélkülözhető szőrmebundákat, ingeket, gyapjúharisnyákat, lapátokat, zsákokat és különböző vágószerszámokat is.

AZ ANGOL MUNKÁSPÁRT KÜLDÖTTSEGE A FINN HARCTÉRRÉ MEGY.

A Havas távirati ügynökség meg nem erősített híre alapján közli, hogy Aage dán herceg önkéntesnek jelentkezett a finn hadseregbe. Aage herceg a francia idegenlégió tisztje.

Az angol munkáspárt elhatározta, hogy a finn munkáspárt meghívására három tagból álló küldöttséget meneszt Finnországba a helyzet tanulmányozása céljából.

látásában nem maradhatnak néptársaik mögött. Azok a gátak, amelyeket a világ három pontján népek emelnek, a jövő bástyái. Azoknak hátán

tartható fenn az államok függetlensége és a népek szabadsága, az a két eszme, amelyért az apák mindig készek voltak elvérezni.

JEGYZETT MÁR HADFELSZERÉLESI BÓNT?

A svéd király trónbeszéde a finnek megsegítését hangoztatta

Stockholmból jelentik: A svéd országgyűlés új ülészakát csütörtökön nyitották meg ünnepélyes keretek között. Gusztáv király trónbeszédében kijelentette, hogy az országgyűlés feladatának előterében az ország biztonságának érdekében való munka áll. Svédországnak a többi hatalmakhoz való viszonya jó. A király kijelentette, hogy abban az állandó komoly törekvésben, hogy megőrizze Svédország függetlenségét és semlegességét, valamint, hogy fenntartsák a baráti kapcsolatokat, számít az egész nemzet cselekvő támogatására. Kifejtette, hogy

svéd nemzetet rendkívül erősen érintette, hogy Finnországot fegyveres viszályba vonták bele.

Svédország kötelességének érzi, hogy megadja Finnországnak mind azt az anyagi és emberi támogatást, amelyeket a lehetőség határain belül megadhat.

Az északi államokkal és a többi semlegesekkel való együttműködés mindig legfontosabb feladata volt Svédországnak.

AZ ÉSZAKI NÉPEK SEGÍTSÉGE.

Svéd politikai és sajtóköri körökben rámutatnak arra, hogy az orosz sajtó egy idő óta he-

vesen támadja Svédországot a Finnországnak nyújtott segítség miatt. Ehhez a sajtóhadjárat-hoz most már az orosz rádió is csatlakozott és azt a hírt is közölte, hogy a svéd munkásság körében nagy az elégedetlenség a Szovjet-Oroszország elleni állásfoglalás miatt. Svéd hivatalos helyen megállapítják, hogy ebből az utóbbi hírből semmi sem igaz.

Johnson, az ismert svéd sportember, önkéntesnek jelentkezett a finn hadseregbe. Svédországból és Norvégiából naponta orvos- és ápolónőcsoportok indulnak Finnországba.

A különböző dán szervezetek, amelyek Finnország megsegítésére alakultak, központi bizottságot alakítottak, amelynek feladata a finnországi menekült asszonyok és gyermekek ellátása.

OLASZ ÖNKÉNTESK FINNORSZÁGBAN.

A Havas távirati ügynökség jelenti Helsinkiből, hogy az olasz „Garibaldi légió” első osztagai Finnországba érkeztek.

A finnországi fronton tartózkodó egyik svéd haditudósító jelentése szerint az orosz-finn háború kitörése óta az oroszok 50 ezer halottat és ugyanannyi sebesültet vesztek.

Ne felejtse el, hogy egy üveg **FERNET BRANCA** a zóna területén csodákat művel.

Lemondott a japán kormány

Tokióból jelentik: Abe japán miniszterelnök elmentározta lemondását. Erről külön-külön értesítette a kormány tagjait. A kormány lemondását hivatalosan csak az új kabinet megalakulása után hozták nyilvánosságra.

Japán politikai körök úgy tudják, hogy még nincs döntés az Abe-kormány utódjának kérdésében. A kormány lemondása csak január 14-én, vagy 15-én várható. Ez előtt még Abe miniszterelnök részt fog venni a titkos tanács ülésén, amelyen

Japánnak Oroszországgal való helyzetét vitatják meg.

A lemondás után az új kormányt a legrövidebb idő alatt megalakítják. Általános meggyőződés szerint

a hadsereg igen jelentős részt fog kapni az új kormányban

és úgy mondják, hogy az új kormány az erősköz kormány lesz.

Kötelező munkaszolgálat a német-lengyel területen

A Német Távirati Iroda jelenti: A németek által megszállt lengyel területen a gyárak nagy része ismét megkezdte működését. Negyvenkét dohánygyár közül harminckettő dolgozik és hasonló arányban indult meg a munka a szappan- és élesztőgyárakban, valamint az élelmiszeriparban. A 32 dohánygyár közül 26 zsidó tulajdon. A német főköormányzó elrendelte a kötelező munkaszolgálatot a zsidó lakosság számára és a munkaellenőrzést a lengyel lakosság számára. A zsidók által lakott helységeket megválasztották az öregek tanácsát, amely az önkormányzat szerve lesz és ezeknek kötelességük lesz a zsidó munkásokot megszervezni. A munkakötelezettség minden zsidóra egyenként két évre terjed. Ez alatt az idő alatt lakóhelyén és családjá körében maradhat, hogy élelmezhesse azokat. A német hatóságok által előírt munkákat a lakóhelyeken, vagy azok közelében hajtják végre. Krakkóban a zsidó munkásokot a főtér közelebbé juttatják ki. Itt fizetést is kapnak. A megszállott terület számos részében a hó eltakarításán dolgoznak.

Nagy tűz egy malomban

Nagy tűz pusztított a bélnői malomban, amely Tocineanu ezredes, Szeben-megyei prefektus tulajdona. A malmot a Lukács fivérek bérelték és legutóbb éjjel tizenegy óráig volt üzemben. Éjfélkor Cefan Stefan adóhivatali tisztviselő, aki elhaladt a malom előtt, észrevette hogy az épületből sűrű füst tör elő. Cefan nyomban értesítette a bérleket és a helyi tűzoltóságon kívül hamarosan megjelentek a lugosi tűzoltók is. A malomépületet nem lehetett már megmenteni és a tűzoltóság főleg a lángok továbbterjedését igyekeztek megakadályozni, ami sikerült is. A malom teljesen leégett és a berendezésen kívül nagymennyiségű liszt is elpusztult. A kárt több, mint három millió leire becsülik, amelyből egy millió 200.000 lei biztosítás révén megtérül. A tüzet valószínűleg rövidzárlat okozta.

Roosevelt és a Vatikán közös békeakciót kezd

Az USA elnöke szerint a nyár elejére béke lesz

Zürichből jelentik: Tájékozott helyről közlik, hogy a pápa kifejtette Shur dániai apostoli vikárius előtt, hogy Roosevelt elnökkel közösen teendő lépést tett megfontolás tárgyává avégből, hogy

az északi államokat megóvja a kommunizmus továbbterjedésétől.

Ez a kijelentés vasárnap hangozott el, amikor a pápa magánkihallgatáson fogadta a vikáriust. Shur apostoli vikárius állítólag üzenetet is vitt magával az északi államok kormányainak. Hír szerint a Szentatya megbízta a vikáriust, hogy kérje ki az északi államok kormányainak együttműködését a béke elérésére irányuló fáradozásokra, amelyeket

Amerikával és más semleges országokkal karöltve szándékoznak a Szentszék kezdeményezni.

A pápa célkitűzése egy világérintkezlet összehívásából áll, amelynek nem csupán a háború befejezését, hanem azoknak a problémáknak igazságos rendezését is meg kellene valósítani, amelyek a nemzeteket most egymástól elválasztják. A Szentatya így akarja a hosszú időre szóló

biztonságos békét elérni.

Newyorkból jelentik: Minthogy a közvélemény egyrésze kedvezőtlenül bírálta Rooseveltnek a Vatikánhoz közeledő lépését, az elnök újabb tanácskozást hívott össze a Fehér Házba. Ezen a megbeszélésen főleg egyházi vezetőférfiak vettek részt és az elnök kifejtette előtük azt a szándékát, hogy

támogatni akarja az egyházi erőknél a béke érdekében történő világszerte kezdeményezett összefogását.

Kijelentette, hogy gazdasági és politikai szakértők segítségével általános, világérvényű béketervet dolgozott ki,

a terv részleteit azonban titokban akarja tartani, amíg a nagy békeoffenzíva eléggé nem készíti elő kellőleg a talajt.

Roosevelt nem volt hajlandó tervéről semmit sem elárulni, mert élénken emlékszik Wilson szerencsétlen sorsára. Az egyik egyházi férfiú kijelentette, hogy

Roosevelt abban bíz, hogy tavasszal, de legkésőbb a nyár elején, helyreáll a világ-béke.

Közismert temesvári polgár halála az uccán

Csütörtökön este hét óra előtt tragikus haláleset történt Temesvár legforgalmasabb pontján, a Libertatii-téren, néhány lépésre a város házatól. Crisan Inocentiu nyugalmazott telekkönyvi igazgató, a Temesvári Segélyegylet népszerűségnek örvendő elnöke rosszul lett és a járda szélén összeesett. Többen segítségére sieltek és egy közeli padra fektették le a 62 éves urat, segíteni azonban már nem lehetett és a helyszínre érkező Todan Iosif dr. hatósági orvos már csak a beállott halált állapította meg. A holttestet a kórházba szállították és temetése — a megejtendő hatósági vizsgálat után — valószínűleg szombaton lesz.

Crisan Inocentiu csütörtökön délután hat órákor még benn járt a Segélyegylet irodájában, ahol jókedvűen elbeszélgetett Saár Jenő dr. igazgatóval, majd félhat órákor az Erzsébetvárosban lévő lakására indult. A városháza előtt villamosra akart szállni és várakozás közben rosszul lett és jajszó nélkül összeesett. Halálhíre

Temesvárott őszinte részvétet keltett, mert széles körökben szerették az előzőekny és kedves öregurat, aki szívóságáról volt ismert és mindig nagy szeretettel állott embertársai segítségére. Halálát özvegye és két serdülő leánya, valamint a barátok és ismerősök széles köre gyászolja.

Nincsen támadó szándék a Szovjet ellen

Tájékoztató jellege van a balkáni konferenciának

Belgrádból jelentik: A Balkánszövetség összehívásával kapcsolatban közlik, hogy az értekezlet célja tájékoztató. Erre különösen a mostani nemzetközi helyzetben van szükség.

A Stefani ügynökség diplomáciai szerkesztője írja:

Ujból hangsúlyoznunk kell, hogy sem Olaszország, sem Magyarország nem táplál támadó szán-

dékot a Szovjet iránt, de mindkét állam teljes egyetértésben szembe száll a bolsevizmussal, ha átszívároga Kárpátoktól délre.

Rómából jelentik: A Telegrafo szerint Bulgária megfigyelőt küld a balkáni értekezletre. A Popolo di Roma jelenti, hogy a belgrádi értekezleten magyar megfigyelő is részt fog venni. Így mindkét állam híréket nyerhet a tárgyalások anyagáról.

CAPITOL-ban

HEINZ RÜHMANN

a német filmek nagy komikusa, mint apa, végnélküli tragikomikus akadémikussal, az elsőrangú sláger vígjátékban:

Hurrá — apa vagyok!

Péntektől kezdve

APOLLO-ban

A newyorki gengszterek

Szenzációs bűnügyi film, érdekesítő és izgalmas kalandokkal. A főszerepekben:

CHARLES BICKFORD - ANN DVORAK

Németország nem vizsgálja felül háborús terveit

Nem kerül nyilvánosságra Hore Belisha lemondásának oka

Koppenhágából jelentik: (Rador). A National Tidende berlini tudósítója jelenti, hogy a kancellárián tartott legutóbbi megbeszélések során

nem került szónyegre Németország új háborús terveinek kérdése.

Ezek a tervek ugyanis már régebbi idő óta meg vannak állapítva és így felülvizsgálatokra nem volt szükség. A háborús gazdálkodás tervére vonatkozólag Göring marsallnak az az álláspontja, hogy a hadi üzemek 80 százalékát a haditengerészet és a légitrajok, valamint új hadianyag előállításának céljaira használják fel, míg a 20 százalék a csapatok ellátására dolgozik.

Angliába kerültek a legújabb német vadászpilóta gépek tervrajzai

A Daily Express jelentése szerint a legújabb rendszerű Messerschmidt német vadászpilóta gépek tervei, rajzai és fényképei már Angliába kerültek. Ezeket a terveket az augsburgi üzemek tanulmányi intézetéből csempészték Londonba és most már

az új német repülőgép valamennyi titka ismeretes angol szakkörökben.

A tervekből kiderült, hogy az új német gépek három pontban befolyásolják majd a németek taktikáját: 1. Ezek a romboló gépek kísérhetik a német bombarázáló repülőgépeket Nagy-Británia pontjáiig és vissza, óránként 585 kilométeres sebességgel. 2. Olyan ágyúkkal rendelkeznek, amelyek messziről támadhatják meg az ellenséges bombavetőket és kívülmaradhatnak a gép-

fegyverek akciósugarain. 3. A gépek mozgása nehézkes és ezért a Spitfire és a Hurricane rendszerű angol gépek könnyen védekezhetnek ellenük. Az új gépeknek két főből álló kezelőszemélyzetük van: a pilóta, aki automatikusan kezelheti a két ágyút és gépfegyvereket, amelyek előre hordanak, míg társa háttal ül feléje és a hátrafelé lövő gépfegyverek kezelését és a megfigyelést végzi. A benzintartályok golyóálló fémből készültek.

A repülőgép 2800 kilométert tehet meg leszállás nélkül.

Az angol szakértők véleménye szerint a Messerschmidt 110 rendszerű új vadászpilóta gépek a harcban kisebb értékűek, mint az angol vadászpilóta gépek.

A finnek megsegítése — háború kiterjesztése

Berlinből jelentik: A német külügyminisztérium mértékadó tényezői hajlanak arra, hogy Chamberlain beszédének bizonyos részeit a megzavarodottsággal magyarázzák, amelyben Anglia ma van. Csak így érthető — mondják, — hogy az angol miniszterelnök Németországot, illetve a német népet tette felelőssé a háború elnyújtásáért.

A sajtó szenvedélyes hangú cikkeiben támadja a brit miniszterelnököt,

visszautasítja beszédét és utal arra, hogy Hitler a lengyel háború megkezdése előtt és utána is felhívta a szövetségeseket a békés megegyezésre, de különben is a holland-belga békeakciót Anglia és Franciaország részéről utasították el. Végül megállapítják, hogy Chamberlainnek azok a szavai, amelyekkel megerősítette a finneknek nyújtandó angol segítség tervét, tulajdonképpen azt jelenti, hogy Anglia ki akarja terjeszteni a háborút.

FOKOZTÁK A NÉMET HAJÓÉPÍTÉST.

A Berlinske Tidende azt írja, hogy kétségtelen, miszerint Németország fokozott mértékben fejleszti a hajóépítést. A közelmúltban már harmadik sorhajót bocsátották vízre a német kikötőkben. Az hajó állítólag 41 ezer tonna vízkiszorítású méretben készült. A hajógyárakban egyébként több nagy tengeralattjárót készítenek és ezeket áruszállításra használják fel.

Újabb tengeri ütközet készül a délamerikai vizeken

Newyorkból jelentik: A Newyork Times montevidéi tudósítója jelenti, hogy rövidesen az amerikai vizeken újabb tengeri ütközetre kerülhet sor. Az egyenlítő körül több német hadihajó tartózkodik, amelyeknek az a feladatuk, hogy a brazil kikötőkből német kereskedelmi hajókra és azok értékes rakományaira ügyeljenek.

A HARCTÉR KÉT HIVATALOS JELENTÉSÉBEN.

A Havasiroda katonai szakértője az alábbi magyarozó közleményt fűzi a harctéri jelentéshez: a nagy hideg ellenére a légi és szárazföldi tevékenység folytatódik. A megfigyelést végző felderítő repülőgépek több fényképfelvételek készítették a vadászpilóta gépek támogatása mellett, amelyek két német repülőgépet lelőttek. A német pilóták ugyancsak több felderítő repülést végeztek Észak- és Kelet-Franciaország területén. A szárazföldön, az úgynevezett „Senki földjén”, összeütközések voltak a rohamosztagosok között. Ezek a rohamosztagok 50—60 főből állanak. Tevékenységük főleg a Vogézek és a Saar mentén folyt le.

A francia hadijelentés ezeket mondja: Az éjszaka folyamán nem történt semmi említésre méltó esemény. Január 10-én lelőttünk két ellenséges repülőgépet, amelyek vonalaink között zuhantak le.

Thorez francia kommunistavezér Németországban

Milánóból jelentik: A Stampa szerint Franciaországban nagy felháborodást keltett az a hír, hogy Thorez Svájcban keresztül Németországba szökött és jelenleg Aachenben tartózkodik.

Beransen, Langumier és Devez kommunista képviselők levelet intéztek Herriot kamarai elnökhöz, amelyben erélyesen hangsúlyozzák ragaszkodásukat Franciaországhoz és Franciaország védelméhez, valamint „megtörhetetlen ragaszkodásukat a munkástömegek követeléseinek teljesítéséhez a szabadság és demokrácia terén”. Ezután rámutatnak arra, hogy

a háború kezdete óta meghajoltak a fegyverek előtt

és teljes egészében teljesítették katonai kötelességüket. „Ma, — írják a továbbiakban —, abban a helyzetben vagyunk, hogy kinyilatkoztathatjuk: csakis szembehelyezkedni tudunk azzal a politikával, amely Lengyelország megtámadásához vezetett és Franciaország szabadságát veszélyeztette Hitler részéről”. A levelet valamennyi képviselő aláírta.

AZ ANGOL MUNKÁSPÁRT NEM FIRTATJA HORE BELISHA LEMONDÁSÁT.

A Chamberlain és Atlee őrnagy között lefolyt megbeszélés következtében, hír szerint, az ellenzéki munkáspárt parlamenti csoportja nem ragaszkodik ahhoz, hogy a kérdés parlamenti vitája során meg tudja Hore Belisha lemondásának okait.

S
ERROL FLYNN
M

CO

A

A bűnös város

Z

A

Ma és minden nap!

G

A

Rendkívüli sikerrel fut!

O

Egy „bélyegdetektív“ vallomása a legszolidabb szenvedélyről, amelyre milliókat költenek

Budapestről írják: A keleti pályaudvar kormos traverzei alatt, ahol fullasztó közhangban, visszhangzó csattanások, gőzsivítás és állandó csörömpölés közben gőz alatt áll a bécsi gyors, egy fiatalember sétálgat a hálókocsi mahagóniutánzatú fala előtt. A hordár éppen most rakja át bőröndjeit a kézikocsiról, a fiatal utas panyókára vetett felöltőben ellenőrzi a műveletet, mert nem volna kellemes, ha éppen most, a fél világot átszelő útjának utolsó szakaszán történnék valami a máhával.

A legbecesebbet, egy titkos záras kis bőrtáskát hóna alatt szorongat. Egyik bőröndről indiszkréten leolvasott név után jövünk rá hirtelen, hogy a fiatalember: Mr. Ernest Lammauer, aki a bélyegszakmában európai hírvézettség. Megszólítjuk a vonatindulásra váró utast. Első kérdésünk természetesen arra vonatkozik, hogy mesterségének köszönhető-e szemmel látható jólétét?

— Ó igen, a bélyegben van üzleti fantázia, sőt egyre fejlődőben van.

ÚJ UTAKON A BÉLYEG KÖRÜL

Kiderül a továbbiakból, hogy Lammauer Ernő új utakra vezette a bélyeggyűjtés üzleti részét és ennek ma ő az egyetlen művelője, azt lehet mondani, hogy ő az egyetlen bélyegdetektív a széles világon.

— Addig vásároltam, cserélgettem a bélyegeket millióit, — mondja — amíg néhány ritkaság bukkan fel és azokat sikerült úgy értékesítenem, hogy elindulhattam. Nem akartam azonban a régi recept szerint leülni egy boltba és várni az üzletet, hanem a bélyegszakmába is bevezettem a mozgékonyabb, modernebb stílust és nem vártam meg, amíg a komoly értéket jelentő ritkaságok véletlenül hozzám kerülnek, hanem elindultam megkeresni őket.

— Érdekes mesterség lehet.

— Szabályos detektív munka, amelyhez azonban igen sok tanulás kell, hiszen

a bélyeg ma már komoly tudomány.

És az újítás bevált, mert néhány komoly gyűjtő búsas összeget volt hajlandó áldozni, hogy az ő birtokába kerüljön néhány olyan ritkaság, amelynek csak létezéséről tudnak, míg „lelőhelye” ismeretlen.

— Hogyan sikerült megoldani a feladatokat?

— Bizony nehéz, de nekem, aki a bélyegnek ma is rajongó híve vagyok, élvezetes munka volt. Valahogyan olyan ez, mint a gyémántkutatás. Az ember millió értékű kavicot dob el, amíg végre egy drágakő kerül a kezébe.

EGY LADY ÖTEZERFONTOSSÁG TRÉFAJA

— Milyen ügyben utazott most?

— Ez volt életem legszebb és legnehezebb munkája. Megbízom, akinek a nevét persze nem árulhatom el, régi angol kolóniális lapokat és folyóiratokat vásárolt nyomtatványgyűjteménye számára, mert a bélyeg mellett ez másodrendű szenvedélye. Egy Singaporeban kiadott kis lapban olvasott egy cikket, amelyben a gyarmati riporter beszámolt egy jótékonycélú ünnepélyről, amelyet a singaporei angol garnizon hölgyei rendeztek évtizedekkel ezelőtt.

— A cikkben, mint apró „szint”, megemlítette, hogy az ünnepélyen afféle világpostászerű műsorszám is volt. Ennek az volt a furcsasága, hogy a tisztai hölgyek, előkelő angol ladyk,

sajátkezűleg festett kis képpel és bélyegekkal ellátott lapokat árultak,

amelyeket jótékonycélra magas áron adták el és küldték szét az ünnepély résztvevői között. Egy magasrangú hölgy elkövette azt a tréfát, hogy egy ilyen kézzel festett lila „Singapore 2 penny” feiratú bélyeg levélre ragasztott és feladta Angliába címezve.

— És a levél elment?

— Elment. Az udvarias postahivatal szabályosan lebélyegezte és evvel a tréfabélyeggel bérmentesített levél szépen megérkezett. Ez a tény a népnepély bélyegét egyedülálló ritkasággá avatta és megbízom kábelben értesíttem, hogy semmi pénzt nem sajnálna, ha megszerezném számára.

— Sikerült?

— Sikerült. Közel négy hónapot dolgoztam rajta, de sikerült. Singaporeba utaztam, ahol kinyomoztam a feladót és a címzettet egyaránt, illetve annak családját. Kiderült, hogy a család ma Japánban él. Utánuk mentem és legnagyobb örömömre emlékeztek a fura küldeményre és közölték velem, hogy a levelet a család egyik férfitagja őrzi, aki Perzsiában mérnök. Most már nem volt nehéz dolgom. Megtaláltam a fiatal angolt, aki szívesen eladta nekem az egész lapot.

— Mennyibe került az angol hölgy tréfája?

— Megbízomnak kerek ötezer fontjába, de amikor a bélyeget megtaláltam és értesítettem, közölte velem, hogy többet is szívesen megadott volna.

Szerettük volna megnézni a világ egyik legérdekesebb bélyegét, az azonban már régen a gyűjtő páncélszekrényében fekszik. Csak a fényképét láthattuk. Mire a lila kétpennys singaporei tréfabélyeg érdekes történetének végére értünk, a gyorsvonat indulásának ideje is elérkezett. Lammauer Ernő, hóna alatt kis táskájával, felszállt a vonatra.

Ezután elindult a gyors, egy érdekes magyar karrier hőseivel, aki egyetlen ötlettel kivágta magát a montmartrei kicsiny bélyegbutik félhomályából, modernizált egy üzletágot és a bélyeggyűjtés pepecselő, csendes mesterségének dinamikát adott, a bélyegszakma szürke hivatalnokából a világ első „bélyegdetektívje” lett.

Steiner Károly

Temesvár egy régi, általánosan ismert és kedvelt polgára, Steiner Károly, volt gázgyári igazgató, hetvenegy éves korában meghalt. Steiner Károly, mint fiatal mérnök a szegedi gázgyár igazgatója volt és onnan hívták meg évtizedek előtt a temesvári gázgyár élére, amely akkor még részvénytársaság tulajdona volt. A gázgyárnak a város által történt átvétele után Steiner Károly továbbra is igazgatója maradt a gázgyárnak, a háború után történt nyugalomba vonulásáig. Kiváló szakember volt és vezetése alatt a gázgyár virágkorát élte. Hivatalos munkásságán kívül széles társadalmi működést fejtett ki. Alelnöke, majd elnöke volt a Viribus Unitis asztaltársaságnak és vezetőségi tagja a Hubertus vadászegyletnek. Jó kedélye, egyenes gondolkodása, kedves modora sok tisztelőt és barátot szerzett neki. Steiner Károly hónapok óta betegeskedett, amíg most szenvedéseitől megváltotta a halál. Özvegyén kívül gyászolják fiai, leányai és rokonai. Temetése szombaton, január 13-án megy végbe az erzsébetvárosi Coroane de Otel ucca 17 szám alatt levő gyászsházból.

A kézi hordágytól a kényelmes betegszállító autóig

A temesvári mentőket tavaly 8405 esetben vették igénybe

A temesvári Önkéntes Mentőtársulat, amely az országnak ilyenmü legrégebb és legmodernebb felszerelt emberbaráti intézménye, ismét egy eredményes munkában eltöltött esztendőre tekinthet vissza. Több, mint ötven éve kézi hordágygal kezdte meg működését, ma kényelmes betegszállító autókka l siet segítségre mindenhol, ahol arra szükség van. Mindössze hét olyan mentő van, aki állandóan a mentőotthonban tartózkodik és éjjel-nappal való szolgálatáért mérsékelt fizetést kap. Száztíz azonban a szakszerűen kiképzett mentők száma, akik felváltva teljesítik a szolgálatot aszerint, amint azt polgári foglalkozásuk engedi, de mindig előre pontosan megállapított időben, egymást felváltva. Az Önkéntes Mentőtársulatnak, amely ugyyszólván a semmiből — jótékony adományokból — építette föl szép székházát, munkájának folytatásához évente másfél millió leire van szüksége. Ezt nagyon nehezen teremti elő. Van a mentőtársulatnak körülbelül kétezerkétszáz pártoló tagja, akik önként felajánlott tagdíjakat fizetnek. Ezen a címen évente hozzávetőlegesen negyed millió lei folyik be. A pártoló tagok szá-

ma azonban egyre fogy, egyre apad, mivel a súlyosbodó gazdasági válság következtében számos olyan tag, aki havonta mindössze két-öt leit fizet, elmarad a fizetéssel. Így az elmúlt esztendőben huszonnyolcezer leit kellett az előírt tagdíjakból törölni. Többi jövedelmét a Mentőtársulatnak a különböző rendezvény, sorsjáték és évvégi-éveleji gyűjtés adja. A mostani gyűjtés valamivel jobbnak ígérkezik a tavalyinál.

Az 1939. évben a temesvári mentőket összesen 8405 esetben vették igénybe. Első segélyt 1531-szer nyújtottak és pedig balesetnél 825, belső bajoknál 160, egyéb bajoknál 435 és öngyilkossági kísérleteknél 111 esetben. Betegszállításoknál 3124-szer, elmebeteg vitelénél 43-szor működtek közre. Vaklárámára 127 esetben vonultak ki. Mozgó órszót állítottak a színházban 194, a mozikban 32121 és más helyeken 265 esetben.

A temesvári mentők ez évi közgyűlésüket áprilisban tartják. A vezetőség három éves megbízatása lejárt és a közgyűlés nemcsak beszámoló a működésről, hanem megejtí a tisztújítást is.

Minden
nap

C
O
R
S
O

Minden
nap

M
O
Z
G
Ó

CSÁRDÁSKIRÁLYNŐ

Kálmán Imre nagyszerű operettje filmen
Eggerth Márta és Hans Söhner a főszerepekben

Városi tejközpont és városi közfürdő

Bizonyos közhasznú vállalatok és üzemek községecséje célja minden közületnek. A szociális fejlődésnek ezt az irányvonalát felismerte és követte Temesvár városa már akkor, mikor még az egyéni gazdálkodási rend virágjában volt és minden törekvés odairányult, hogy az individuális érvényesülésnek minden téren kitérjék a kapukat. Hejyes érzéssel ismerték fel, hogy a magángazdálkodás érdekeinek sérelme nélkül szükség van olyan közüzemek létesítésére vagy ilyeneknek magánkézből való megváltására, amelyeknek működése egyrészt alkalmas az árak szabályozására, másrészt pedig közegészségügyi és nemzetgazdasági okok teszik nemcsak indokolttá, hanem szükségessé életrehívásukat. Így keletkezett a Bánság fővárosában a villanyvilágítási üzem, a villamos vasúti vállalata, a városi vágóhid, a téglagyár és nem utolsósorban a városi tejközpont. Mindezek a vállalatok teljesítették hivatásukat és annak idején még a városi kezelésben levő mozgóképző színházak is a szegényeknek juttatott igen tekintélyes összegekkel bekapcsolódtak a szociális munkaszolgálat ritmusába.

Nem is volt ezekkel a közüzemekkel semmi baj, szép jövedelmeket is biztosítottak a közösségnek, míg a pártipolitika érvényesülése olyan téren is, ahol semmi keresnivalója nem volt, tönkre nem tette a városi tejközpontot. Éveken át vesztésekkel dolgozott, a város azonban ennek ellenére is fenntartotta, mert tudatában volt a város lakosságának egészséges tejjel való ellátása fontosságának. A baj tünetei akkor kezdtek mutatkozni, mikor hozzáemertő emberek kerültek a tejközpont élére, sokszor csaknem havonta történtek kísérletezések új és újabb emberekkel, akik nagyon jól megfeleltek a közigazgatás különböző ágazataiban, de szakismeretek hiányában képtelenek voltak a tejjüzemet helyesen, a közegészségügynek és a kereskedelmi szükségességeknek megfelelően vezetni. Így azután természetes volt, hogy deficit deficitre halmozódott, a naponta feldolgozásra került tej mennyiség fokozatosan csökkent, a rendelők elmaradtak és az üzem nem teljesíthette hivatását. Történetek kísérletezések újraszervezéssel, bérbeadásával, de ezek a kísérletek mind csődöt mondtak úgy, hogy végre is be kellett szüntetni az üzemet. A sok millió lei költséggel létesített épület és a drága gépek azóta használatlanul hevernek, a százezernyi lakos pedig miliméter útján kénytelen tejszükségletét beszerezni. Hogy ez közegészségügyi szempontból nem ideális állapot, azt bizonyították azok a razzikák, melyeket sorozatosan rendeztek.

Maradt minden a régiben, amíg most újra Baran Coriolan dr. foglalta el a főpolgármesteri széket és az új költségvetési esztendő kezdetével programjába vette a tejközpont újból való életre keltését is. A város lakossága elismeréssel és helyesléssel fogadja a főpolgármesternek ezt az elhatározását azért, mert — amint kijelentette — egészen új alapokra kívánja fektetni a tejjüzem működését és vissza akarja állítani azt a rendszert, amely a sokáig száműzött szakszerűséget helyezi vissza jogába. A tejközpont — mint említettük — nemcsak közegészségügyi, hanem nemzetgazdasági okok miatt is szükség van. A tej egyike a legfontosabb közlelmzési cikkeknek. Nem mindegy a sokezer gyermeknek és betegnek, de az egészséges felnőtteknek sem, hogy nem ellenőrzött, esetleg beteg állatok tejét kapják, vagy pedig a modern tejszerelés retortáin átszűrt, baktériumoktól és bacillusoktól mentesített, a szükséges zsírtartalommal rendelkező tejet bocsátanak rendelkezésére. És a falu lakosságának is előnye származik abból, ha tudja, hogy a teje állandó biztos átvevője van. Ez kihatással van a szarvasmarhatenyésztésre is, a gazdaközönségnek lehetővé és érdemessé teszi fajtehenek tenyésztését, ami a nemzeti vagyon növekedését vonja maga után. Falu és város érdekei így kapcsolódnak egybe a tejközpont működésének újból való megkezdésével. Egyetlen feltétele van a sikernek és ez hozzáértő szakembereknek a munkába való állítása. Baran Coriolan dr. főpolgármester személye és multbeli munkássága biztosíték arra, hogy ez a jövőben így is lesz.

Örömmel fogadja a lakosság a város fejének azon tervét is, hogy téli népfürdőt létesítsen. A monumentális Bega-strand és a nyári népfürdő létesítésével gondoskodás történt, hogy a szegényebb társadalmi rétegek is élvezhessék az egészség szempontjából nem közömbös fürdőzés áldásait. Ez azonban csak a nyári időnyre oldotta meg a kérdést, mert Temesvárnak nincsen téli közfürdője. Egyetlen magánkézből levő gőz-

Basarabia népe meleg szeretettel fordul az uralkodó felé

Bucurestiből jelentik: Mútan a karácsonyi ünnepeket Erdélyben, az új esztendő beköszöntését pedig a tengerparton töltötte Öfelsége II. Carol király, nem mulasztotta el, hogy Vízkeresztre Basarabia ősi román földjére látogasson el. A hadsereg vasgyűrűje és rendíthetetlen hite, valamint az uralkodó fogadtatására megjelent polgári lakosság lelkesedése határtalan szeretetről tanuskodott a király iránt.

Különösen kifejezők és jelentősek voltak az ott élő kisebbségek képviselőinek megnyilatkozásai, ezek elismerésüket fejezték ki azért a bánásmódért, amelyben részesülnek. Valamennyi basarabiai kisebbség egyöntetűen nyilatkozott, az oroszok és németek éppen úgy mint az ukrán kisebbség képviselője.

Mindezek fölött állott azonban az uralkodó

beszéde, amely éppen a többnyelvű lakosság legyőzhetetlen összetartozásából eredt. Öfelsége, II. Carol király emelt hangon jelentett eki:

— Valahányszor a Prut és a Dnyeszter között elterülő tartományba jövök, olyan érzés fog el, hogy nem egy husz évvel az anyaország-hoz visszatért területen vagyok, hanem olyan országrészben, amely mindig román föld volt, az ma is és az marad mindörökké.

Senki sem tudta olyan hűen visszatükrözni egyetlen mondatban, hogy mit jelent Basarabia, amelynek multja, jelene és a nép lelke azt mutatja, hogy mindig román föld volt. Ennek az országrésznek minden lakosa az uralkodó mellett áll, éppen úgy, mint az ország minden polgára: Erős a jogaiban, éber, békés és büszke.

A katonai szolgálatra behívottnak joga van fél fizetésre

Bucurestiből jelentik: A tegnapi minisztertanácsban a katonai szolgálatra behívott alkalmazottak és munkások javadalmazására vonatkozólag a következő határozatot hozták: A legalább 5 alkalmazottal rendelkező üzemek behívott munkásainak és tisztviselőinek

joguk van a katonai zsoldjukon kívül havi fizetésük felére,

ha legalább két év óta állanak a vállalat szolgálataiban, ha nősek vagy ha családfenntartók. Amennyiben a fenti feltételeknek nem felelnek meg, úgy az alkalmazottnak csak első hét napi fizetésére van igénye, de csak akkor, ha legalább hat hét óta áll a vállalat szolgálataiban. Azok az alkalmazottak, akik katonai zsoldot és fizetésük felét kapják, ezzel a jogukkal csak egyszer egy esztendőben élhetnek tekintet nélkül, hogy több ízben be voltak hívva. Ha az alkalmazott tartalékos tiszt és 30 napon túl teljesít szolgálatot és ha vállalata több, mint öt alkalmazottat foglalkoztat és folytatja üzemet,

jogában áll a 31-ik naptól kezdve fél fizetését igényelni.

Ha a munkaszerződés meghatározott időre kötött, a munkaadó és a behívott munkavállaló kötelezettségei kölcsönösen megszűnnek a szerződés lejártá alkalmával. Olyan munkaszerződés, amely a katonai szolgálatra behívott helyettesítését megengedi érvényteleníthető.

Januárban készítik el az új választói névjegyzéket

Minden foglalkozást üző 30 éven felüli férfinek és nőnek választó joga van

A választói névjegyzékeket január hó folyamán készítik el, illetve módosítják az időközben beállott helyzetnek megfelelően. Azok az állampolgárok, akik a választói törvény értelmében választói jogosultsággal bírnak, minden év január 1-e és 15-e között megjelennek a község házában működő bizottság előtt, amely városokban a polgármesterből, a városi titkárból, a rendőrfőnökből és a pénzügyigazgatóság kiküldöttjéből, községekben pedig a községi bíróból, a jegyzőből, egy csendőrpáncsnokból és az adóhivatal kiküldöttjéből áll. A jelentkezés alkalmával az érdekeltek élő szóval kéri a választói névjegyzékbe való felvételüket. Ugyanakkor bejelentik ténylegesen gyakorolt foglalkozásukat.

A bizottság személyes tudomása, valamint a jelentkezők által felmutatott igazoló iratok alapján minden foglalkozási ág részére összeállítja a választói névjegyzéket két példányban.

Az ilyképpen összeállított választói névjegyzéket 10 napra kifüggesztik a községi előlíjáróságon, valamint az illetékes járásbírószágon. Az érdekeltek ez alatt az idő alatt az illetékes járásbírószághoz előterjesztést nyújthatnak be, amelyek felett a járásbírószágon három napon belül köteles döntenet. Ez-

után a választói névjegyzékeket véglegeseknek kell tekinteni.

Választói jogosultságuk van azoknak a román állampolgár férfiaknak és nőknek, akik betöltötték a 30. életévüket, irástudók, ténylegesen gyakorolják a következő foglalkozások egyikét; 1. Mezőgazdaság és testi munka, 2. Kereskedelem és ipar, 3. Szabadfoglalkozás, továbbá nem méltatlanok és nem összeférhetetlenek.

A szenátorválasztói névjegyzékeket ugyanezen időben az illetékes törvényszéki főelnök állítja össze. A főelnök a benyújtott okmányok alapján két példányban állítja össze a névjegyzéket, minden foglalkozási ágra külön és ezután beküldi a táblai főelnöknek felülvizsgálás és jóváhagyás végett. A választói névjegyzékeket 10 napra ki kell függeszteni, mint az illetékes ítélőtáblánál. Ez alatt az idő alatt előterjesztést lehet benyújtani, mely felett az ítélőtábla főelnöke dönt.

Szenátorválasztói jogosultsággal bírnak azok a román állampolgár férfiak és nők, akik betöltötték 30. életévüket, irástudók, nem összeférhetetlenek és nem méltatlanok és akik a három foglalkozási ág valamely hivatalosan elismert szervezetében vezetői állást töltenek be.

fürdő létezik Temesvárott, mely sem berendezésével, sem áraival nem szolgálja azt a célt, melyet egy közfürdőnek szolgálnia kell. Úgy véljük, hogy a tervezett népfürdővel együttesen meg lehetne és kellene valósítani a városi gőzfürdőt is. Temesvár százezernyi lakosának, akik közül sok tízezer a munkás és a szerényebb jövedelmű polgár, igénye van és lehet is, hogy ilyen

közintézmény létesüljön. Voltak és vannak nagyobb városok, melyek még a világháború előtt megvalósították a városi közfürdőt és ezek úgy egészségügyi, mint szociális és gazdasági tekintetben is nagyszerűen beváltak. Úgy hisszük, hogy a főpolgármesternek mindenre kiterjedő figyelme lehetővé teszi ennek az elsőrendű fontosságú tervnek a megvalósítását is.

HIREK

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1.200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1.400 lei.

TELEFON

28—10 és este 9 óra után 28—15.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

A „retikül“ órái meg vannak számlálva

Angliában és Franciaországban a háború miatt férfias jelleget kezd ölteni a hölgyek toalettje. Már megjelentek a kora tavaszi kosztümmodellek, amelyek úgy festenek, mint az extra egyenruhák. Három nagy szabó cég forradalmi újításra készült: el akarja törölni a retikült. A hölgyek kezításkája, az egyik legnépszerűbb divatcikk, francia eredetű. XIV. Lajos udvarában viselte először egy fiatal hölgy. Altlól, amikor a király meglátta a furcsa táskát, így kiáltott fel:

— Ridicule!

A király nevetségesnek találta az új krációt és ez a név rajta maradt a női kezításkákon. Azóta sokszáz fajta kezításkát láttunk. Ipara főképpen Franciaországban és az Egyesült Államokban fejlődött ki.

— Kényelmes zsebekkel igyekszünk pótolni a retikült, — mondotta az egyik forradalmár szabó cég képviselője. — Ugy kreáltak a tavaszi kosztümöket, hogy viseletük feleslegessé teszi a táskát. A zsebekben bőségesen van hely az összes kozmetikai cikkek, zsebkendőkre és minden egyéb, amit egy hölgy magával szokott vinni. Jól tudjuk, hogy a férfiak is milyen praktikusan el tudják helyezni a zsebeikben az órájukat, pénztárcájukat, zsebkéiket, papírosaikat és zsebkendőjüket. Több társasági hölgy vásárolt már tőlünk olyan tavaszi kosztümöt, amely kiküszöböli a retikült. A táskával különben is sok bajuk volt a hölgyeknek. Sokszor előfordul, hogy a szórakozott nő otthelyi valahol a retikültjét.

A díszműiparban természetesen nagy feltűnést keltett a szabóknak ez a merész újítása. Azt hangoztatják, hogy nem lehet a retikült elpusztítani.

— Mi éppen úgy készülünk a tavaszi szezonra, mint eddig. A legszebb új modelleket igyekszünk bevezetni. A háborús divatot csak annyiban követjük, hogy háztáskák, illetve kenyérszák alakú retikült is gyártottunk tavaszra.

A retikültpárt egyik vezére így fejezte be nyilatkozatát:

— Kizártnak tartom, hogy a hölgyek elfogadják a zsebeket a táskák helyett. Ne felejtjük el, hogy a tömött zseb sokkal kövérebbnek fogja mutatni az asszonyokat, mint amilyenek valóban.

(—) A Kecskeméti-cég legújabb hójelentése: Muntele Mica hó magassága 65 cm. porhó, minusz 12 Celzius fok, napsütés, láthatár 20 km.

— Borzalmas bányaszerencsétlenség. New-yorkból jelentik: A Virginia állambeli Bertley közelében lévő szénbányában hatalmas robbanás betemette a tárnákat. Kilencvennégy bányász került a romok alá. A mentőosztagok eddig két holttestet hoztak felszínre.

— Elkészült az új horvát választási törvény. Zágrábból jelentik: A horvát sajtó ma ismertette az új választási törvény tervezetét. A törvénytervezet a szkupstina megalakításáról intézkedik és a választási törvényjavaslat szerint a választások általánosak lesznek. Általában minden 50 ezer lakos választ egy képviselőt és így a képviselők száma legalább 300 lesz. Minden 21 évet betöltő férfinek szavazati joga van, a hadsereg tagjainak kivételével.

Ilyen még sose voltam

Szelíd lettem. Alázatos.
Csak egy hibám van, hogy: szeretlek.
Hogy visszasóhajtlak magamnak...
Hogy minden percemben kereslek.

Nem vagyok pezsgő, csak kenyér.
Nem démon, csak szerelmes asszony.
Kezem, puha anya-tenyér,
összekulesolom, hogy virrasszon,

hogy imádkozzon mindig érted.
Hogy ne törjön meg a varázs...
Hogy megmaradj még soká nekem,
hogy több legyél, valóságosabb,

mint könnyes, messzi látomás...

ÜRMENYI BANETH IBI

— Sulyos robbanás egy targovistai kőolaj finomítóban. Bucurestiből jelentik: Targovistában a Steaua Romana kőolaj finomítójában sulyos szerencsétlenség történt. A kazán felrobbant és a robbanás ereje az épület tetőzetét is leszakította. Az a helyiség, amelyben a kazán állott, összedült. A kazán mellett dolgozó 6 munkást összegeve szállították a kórházba.

— Amerikában törvényt hoznak a lincselés ellen. Washingtonból jelentik: A képviselőház tegnapi ülésén elfogadták a lincselés elleni törvényjavaslatot. A javaslat értelmében pénzbírsággal büntetik azokat a helyi hatóságokat, ahol lincselés következtében bárkinek is kioltanak életét. A javaslat rövidesen a szenátus elé kerül.

— Középiskolai végzettséget szerezhetnek azok is, akik csak hét osztályt végeztek. Bucurestiből jelentik: Ismeretes, hogy az új középiskolai törvény hatósztályhoz kötötte a középiskolai végzettséget és függetlenítette tőle az érettségit, amelyet csak azoknak kell letenniük, akik egyetemi tanulmányokat akarnak folytatni. Most a nemzetnevelésügyi minisztérium módot kíván adni a középiskolai végzettség megszerzésére azoknak is, akik az előző iskolai években végezték el a középiskola hét osztályát. A vonatkozó rendelet értelmében mindezeknek vizsgát kell tenniük, illetve magánúton is elvégezhetik a liceum nyolcadik osztályát, amelynek anyagából le kell vizsgáznok. A vizsgákat, amelyek nem tévesztendő össze az érettséggel, 1940 júniusában és szeptemberében tartják. A vizsga sikeres letétele jogot ad azoknak az állásoknak az elfoglalására, amelyekről a törvény 22. szakasza tesz említést, illetve a tanulmányok folytatására a törvényben megállapított felsőbb iskolákon.

— Beszűntette működését a máramarosszigeti kereskedelmi liceum. Máramarosszigetről jelentik: Néhány esztendővel ezelőtt magánkezdeményezésből kereskedelmi fiúliceumot létesítettek Máramarosszigeten. Az iskola nyilvánossági jogát a nemzetnevelésügyi minisztérium minden évben megújította. Az intézet kizárólag a tandíjakból tartotta fenn magát. A liceum igazgatóját, Pusca Tanaset az elmúlt évben Moldovába helyezték át és már akkor kétségessé vált az iskola léte. Az elmúlt év végén az igazgató körlevélben értesítette a növendékek szüleit, hogy anyagi nehézségek miatt kénytelen a kereskedelmi liceum működését azonnali hatállyal beszüntetni. Az iskola anyagi leromlását a fizető növendékek számának csökkenése okozta, mert, amíg az előző évben száz növendéke volt az iskolának, ezidén mindössze hetvenen iratkoztak be.

— Négyes ikreket szült egy asszony, de anya és gyermekei meghaltak. Chisinauból jelentik: Eufrosina Miron 18 esztendő Scoreni (Lapusnamegye) községbeli fiatalasszony január 7-én négyes leányikreket szült. A rendkívül nehéz szülés után az anya meghalt. A ritka családi eseményről a község elöljárósága értesítette a megyei prefekturát, kérve, hogy küldjenek mentőautót a faluba, az újszülötteknek Chisinauba szállítása érdekében. Kiderült azonban, hogy a város mindkét mentőautója defektet kapott és így nem használható. A prefektura ekkor a bérgepkocsi tulajdonosoknál próbálkozott, egész Chisinauban azonban egyetlen olyan vállalkozót sem találtak, aki kocsiját hajlandó lett volna, a mindössze 15 kilométeres útra átengedni. Végül a prefektura saját luxuskocsiját küldte ki Scorenibe. A segítség azonban már későn érkezett, mert időközben az ikrek közül kettő meghalt. A másik két kisleányt Chisinauba vitték, miután azonban már nagyon el voltak gyengülve, röviddel később ezek is kiszervektek. Az orvosok megállapítása szerint a fiatalasszony halálát az idézte elő, hogy szülés előtt lépfeében megbetegedett. Miron Eufrosinának egyébként egy esztendővel ezelőtt már volt egy gyermeke.

(—) Aggastyán halála a kigyulladt házban. Slaveti Gheorghe, kilencvenéves butini gazda házában az elmúlt éjszaka tűz támadt. A kályha tüztől kigyulladt a szoba egyik gerendája, az aggastyán álmából felriadva menekülni próbált, de csak az ajtóig jutott, ahol összeesett és a nagy füstben megfulladt.

Január 27-én szombaton este az Ujságíróklub műsoros táncestélve

(—) Pater Márkus temetése. A papi hivatása teljesítése közben megbetegedett és tragikus hirtelenséggel meghalt Pater Márkus Ruedel szalvatoriánus atya, őszentannai plébános holttestét az irgalmasok kórházából az erzsébetvárosi plébániatemplomba szállították és ott ravatalozták fel. A temetés ma, pénteken délelőtt kilenc órakor megy végbe nagy papi segédlet mellett. A holttestet Pacha Agoston megyés püspök szenteli be és utána rekviemet mond. A temetési menetet ezután Rech K. Géza gyárvárosi apátplébános, kerületi esperes vezeti át és végzi a gyászszertartást. A holttestet a templomból az erzsébetvárosi temetőbe szállítják és a szalvatoriánus rend sírhelyén temetik el.

(—) Binder ezredes gyásza. Sulyos csapás érte Binder Ferenc nyugalmazott ezredes. Felesége született Frank Anna hatvanéves éves korában szerdán este meghalt. Temetése ma, pénteken, délután három órakor lesz az erzsébetvárosi Doja utca 15 számú házból.

(—) Két évi fogházra ítélték, mert megölte az apósát. A vádlott Ardelean Ion gátaljai gazda volt, akinek apósa, Boleantu Ion hetvennégy éves férfi, átadta az egész vagyonát. Ezzel szemben Ardelean kötelezte magát, hogy apósát élete végéig eltartja. A két férfi között azonban ellenségeskedés támadt és az elmúlt év áprilisában újabb szökváltás után, Ardelean kapával támadt apósára, aki a fején olyan sulyosan megsebesült, hogy néhány nap múlva meghalt. A törvényszék Ardeleant két évi fogházra ítélte és az ítéletet tegnap az ítéltábla is megerősítette.

(—) Megfagyott az országúton. Az Aradi úton, a Romitex gyár közelében a járókelők az utmenti árokban egy csavargó holttestét találták. Ruhái zsebében semmiféle iratot nem találtak és így személyazonosságát még nem tudták megállapítani. Értesítették Mico Remus dr. hatósági orvost, aki megállapította, hogy nem történt bűntény. Valószínűleg az éhség és a hideg végzett a csavargóval.

Mozi

Mady Rahl, egyike az UFA legnépszerűbb művésznőinek

MŰSOR:

Péntek, január 12.

APOLLÓ: A newyorki gangszterek (angol film)
CAPITOL: Hurrá — apa vagyok! (német film)
CORSO: Csárdáskirálynő (német film)
SCAL: A bűnös város (angol film.)

— **Elhunyt magyar tudós.** Budapestről jelentik: Tegnap este hosszabb betegeskedés után életének 71-ik évében elhunyt Tangl Károly dr. a tudomány egyetem nyilvános rendes tanára. Pályafutását báró Eötvös Lőránt mellett kezdte, majd a kolozsvári egyetem nyilvános rendes tanára volt. 1921 óta a tudomány egyetem kísérleti fizikai intézetét vezette.

— **A nagyváradi munkabírók helyét adott három kisebbségi orvos keresetének,** akiket a Goga-kormány idején bocsátottak el. Nagyváradról jelentik: Még a Goga-kormány idején a nagyváradi társadalombiztosító pénztár felmondott három kisebbségi orvosának. A három elbocsátott orvos memorandumot küldött a kormányhoz, amelyben kérte, hogy helyezték vissza állásukba, a válasz azonban elutasító volt. Erre Papp Géza dr., Weinstock Armin dr. és Spitzer Sándor dr. pert írdítottak a társadalombiztosító pénztár ellen a nagyváradi munkabíróságon. A három orvos azt kérte, hogy fizessék meg a törvényes felmondási időre járó összeget, továbbá az elmaradt szabadság utáni fizetést. A munkabírók elutasította a keresetet, amely fellebbezés folytán a törvényszék elé került. A fellebbezési fórum kimondta, hogy a keresetnek jogalapja van, a társadalombiztosító alkalmazottai nem tekinthetők közalkalmazottnak. A bíróság az iratokat visszaküldte a munkabírósághoz, hogy a követelés összege tekintetében hozzon határozatot. Szerdán volt a bírósági tárgyalás és a munkabírók kötelezte a társadalombiztosító pénztárt, hogy a törvényes felmondási időre, valamint három évre visszamenőleg az elmaradt szabadságok címén nagyobb összeget állítson be a költségvetésbe. A bíróság megállapította, hogy az elbocsátott orvosok nem voltak közalkalmazottak, mivel nem voltak tagjai a Nyugdíjpénztárnak. Bebizonyosodott az is, hogy a miniszteri biztos, aki az elbocsátás előtt a vizsgálatot tartotta, a három orvos nemzetisége iránt érdeklődött.

(—) **Halálozás.** Súlyos csapán érte Czapp Gyula volt órnagy, ismert temesvári polgár családját. Fia, Czapp Gyula elektrótechnikus, rövid szenvedés után, 28 éves korában meghalt. A fiatal ember rövid idő előtt megfázott és tüdőgyulladás lépett fel, amely halálát okozta. Az elhunyt kedvelt tagja volt a társaságoknak és sportkörökben is előnyösen ismerték. Halálát mélyen megrendült szülei, testvére, nagypapja, Varga Imre és kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése holnap, szombaton, délután negyedéltkor megy végbe a Péter-kápolnából, a józsefvárosi temetőben.

(—) **Rendszeres összeköttetés Berlin — Varsó — Krakó — Prága — Bécs — Budapest — Bucuresti között.** A német birodalmi vasutak új menetrendjének életbeléptetésével, január 21-én kerül ismét — a háború kitörése óta első ízben — Krakóval, a lengyel kormányzóság székhelyével egy gyorsvonat és további vonatpárok révén közvetlen összeköttetésbe. Ezek a vonatok január 21-től kezdve a Berlin—Kattowitz—Krakó-vonalon közlekednek. Arra lehet számítani, hogy január közepén a Jablonkai-hágónak a lengyelek által lerombolt vasúti alagútját is helyreállítják, úgy, hogy ezáltal a Budapesttel való rendszeres vasúti forgalom is lehetővé válik. A Berlin—Lemberg—bucurestii és a Varsó—Krakó—Prága—bécsi vonalak előkészülete folyamatban van. Előreláthatóan legkésőbbben ez év végén az egész lengyel vasúti hálózatot sikerül helyreállítani. Hogy ez mit jelent, kiderül már abból, hogy például csak az oppelni vasútigazgatóság területén 87 híd és 3 alagút semmisült meg 1939 őszén.

(—) **A temesvári szerb nőegylet Szilveszter-estjén holnap, szombaton lesz a Tiszti Kaszinó földszinti heysiségeiben. A vidám Szilveszter-esten szerb tamburászenekar szolgáltatja a tánczenét, ezenkívül a szerb ifjúság tagjai dalokkal szórakoztatják a vendégeket. A rendezőség nagyszerű tombolat és más kellemes meglepetést készített elő. A nagyszabású előkészületek szerint a temesvári szerb társadalom tagjai vidám hangulatban fogják köszönteni újévüket. A szilveszteresti mulatság tiszta jóvedelmét a szegények segélyezésére fordítják.**

(—) **A Józsefvárosban új katolikus templom épül.** A Józsefváros egyik legnépesebb és legkiterjedtebb városrésze Temesvárnak. A római katolikus egyházközség vezetősége a városrész külső területén lakó hívek számára már a múlt esztendőben elhatározta egy új templom megépítését. Ezt a templomot a Józsefvárosnak Szabadfalú felőli részén létesítik. Mihelyt az erre szükséges pénzeszeget biztosítani tudják, azonnal megkezdik az új templom építését.

Légvédelmi előadások naptára

Január 12, pénteken délelőtt 11 órakor román előadás a Capitolban, erzsébetvárosi nők részére.

Január 13, szombaton délelőtt 11 órakor román előadás a Capitolban, erzsébetvárosi férfiak részére.

— **Telekkönyvi és kataszteri tanfolyamok.** Az igazságügyminisztérium telekkönyvi és kataszteri igazgatósága az ezen szakmához szükséges segéd-tisztai személyzet kiképzése végett Bucurestiben tanfolyamot rendez. A jelentkezéseket január 25-ig lehet beadni Bucuresti, G. G. Assan ucca 2. sz. alatt. Ugyanott lehet közelebbi információkat is kapni a tanfolyamra vonatkozólag, amely február 1-én nyílik meg. Kapcsolatosan evvel az iskolával a köz-munkaügyi segédmérnök képző tanfolyamainál is elrendelték, hogy már most az újévi iskolaszakasz kezdetétől előadásokat tartsanak a telekkönyvi és a kataszternek a Regátban és Basarabiában bevezetése folytán szükséges nagyszámú személyzet megteremtése végett az ide vonatkozó tárgyakból, így geodéziából, kataszteri technikai és jogi tudományokból.

— **Auschnitt ügye a Semmitőszék előtt.** Max Auschnitt az ellene folyamatba tett bűnügyben történt letartóztatása ellen folyamodást adott be a semmitőszékhez. Ennek a tárgyalása a semmitőszék II. szekciójánál e hó 17-ére van kitűzve.

— **Kutyaharapás következtében meghalt egy szatmári fiatalember.** Tragikus eset áldozata lett Klein Miksa 19 éves szatmári fiatalember. Néhány héttel ezelőtt kutya marta meg, amelyről nem lehetett megállapítani, hogy veszett volt-e vagy sem és ezért a fiút mostanáig a kolozsvári Pasteur-intézetben kezelték. A napokban tért vissza Szatmárra és nem sokkal ezután fejfőrcsokról panaszkodott, állapotára egyre súlyosbodott és végül is irtózatos kínok között kiszendvedett. Az ügyészség elrendelte a szerencsétlensorsu fiatalember agyának a felboncolását és megállapítást nyert, hogy a halált gennyes agyhártyagyulladás okozta, amit az orvosok véleménye szerint veszettség is előidézhettek. Amennyiben ezt a körülményt a kolozsvári bonctani intézet is megállapítja, az áldozat hét tagu családját is elszállítják a Pasteurbé.

— **Megölte gyermekét, majd öngyilkos lett egy nagyváradi varrónő.** Megdöbbentő családi dráma történt az elmúlt éjjel Nagyváradon. Meckl Emilné varrónő, széngázzal megmérgezte két gyermekét, majd öngyilkos lett. Az asszony már hosszabb idő óta különváltan élt férjétől és a család kenyérgazdálkodás nélkül maradt. A nyomor egyre fokozódott, a varrással, amivel Mecklné az utóbbi időben foglalkozott, alig tudta megkeresni a száraz kenyérre valót, de az utóbbi napokban kénytelen volt eladni varrógépét is. Amikor a vevő a varrógépért jelentkezett, az ajtót zárva találta, ami gyanú volt és a házbeliek értesítették a rendőrséget. Amikor a rendőrök betörték az ajtót, megdöbbenve látták, hogy az asszony a szoba padlóján, a két gyermek pedig az ágyban holtan fekszenek. Megállapítást nyert, hogy a gyermekeket széngáz ölte meg, Mecklné pedig borotvapengével felvágta az ereit és elvérzett. A kétségbeesett asszony szénrel megrakta a kályhát, majd levette a kályhacsövet, az ablakokat és ajtónyílásokat betömte és a tűzhelyben képződött széngáz megfojtotta a két gyermeket. Az asszony búcsúlevelet hagyott háziasszonyának, testvérének és az ügyészségnek, amelyekben nyomorúsággal indokolja tettét.

Püspöki vacsora a hatóságok vezetőinek tiszteletére

Pacha Agoston megyés püspök szerdán este a püspöki palota emeleti nagytermében vacsorát adott, amelyen a temesvári hatóságok fejei, a közéleti előkelőségek jelentek meg. A püspök évente rendez a hatóságok vezetőinek tiszteletére intim jellegű vacsorát, amely mindenkor közvetlen hangulatban szokott végbemenni. A szerdai vacsorára, a mely nyolc órakor kezdődött, a következő közéleti notabilitások nyertek meghívást: Marta Alexandru dr. királyi helytartó, Dragalina Cornel tábornok, Ciupe Gheorghe dr. helytartósági vezértitkár, Popovici Virgil ezredes-prefektus, Ionescu Iuliu dr. közigazgatási vezérfelügyelő, Baran Coriolan dr. volt alminiszter, főpolgármester, Warth Péter dr. alpolgármester, Faur Liviu miniszteri igazgató, Sava Cornel dr. rendőrküldeti vezérfelügyelő, Gritta Ovidiu rendőrkész, Tiucra Patrik dr. főesperes, Muntean Gheorghe görög katolikus püspöki vikárius, Coste Iuliu dr. kamarai képviselő, Evutian Sabin tanügyi vezérfelügyelő, Buteanu Nicolae dr. és Mileti Alexandru dr. egészségügyi vezérfelügyelők, Lungulescu Ilie itélőtábla főelnök, Balta Coriolan dr. Mercea Victor dr., Zbegan Vasile a vízművek igazgatója, Miklósi Cornel dr. villanyüzemi igazgató, Manta Pavel dr. főszolgabíró, Bottez Gheorghe munkaügyi vezérfelügyelő, Kayser Lajos nagyprépost, Unterweger Lothár dr. szemianiumi rektor, Martzy Mihály, Riesz József dr., Nischbach József, Waltner József dr. kanonok és Héber János püspöki titkár. A vacsora alatt Pacha püspök lendületes beszédben üdvözölte a megjelent előkelőségeket és a szívélyes szavakra Marta Alexandru dr. királyi helytartó válaszolt. A vendégek röviddel éjjel után távoztak a püspöki palotából.

Hathónapos csecsemő repülőútja az Atlanti Óceán felett

Amikor Lindbergh tíz egynéhány évvel ezelőtt átrepülte az Atlanti Óceánt, csak a legvéresebb fantáziájú emberek gondoltak arra, hogy a következő esztendőben már rendszeres légi járatok indulhatnak Amerika és Anglia között. De azt még néhány hónappal ezelőtt sem hitte senki, hogy lesznek utasok, akik a bizonytalanná vált tengeri közlekedés helyett inkább vállallják még télen is a viharos tenger feletti repülőutat, mint ahogy például most egy Wilson nevű hölgy hathónapos kislívával Newyorkból Londonba repült. A kis Wilson Fülöp az első csecsemő, aki átrepülte az Atlanti Óceánt. Nos, ez a kis világhíresség, a híradások szerint, az egész idő alatt egyebet sem csinált, mint aludt, vagy játszadozott. Nagyon jól viselkedett és az utasok kedvence volt. Még sok idő fog eltelni, amíg a kis Fülöp tudtára ébred majd annak, hogy milyen nagy dolgot művelt egy nagy háború és édesanyja elhatározása folytán.

(—) **Buziási munkanélküli rejtélyes halála.** Lupu Iosif 65 éves munkanélküli férfi Buziáson meghalt. Halála előtt néhány órával bort ivott, majd lefeküdt. Éjszaka borzalmas gyomorfájdalmak lepték meg és hiába igyekeztek rajta segíteni, reggelre meghalt. Mivel az a gyanú merült fel, hogy halálát mérgezés okozta, a csendőrség jelentést tett az ügyészségnek és a holttest felboncolásának elrendelését kérte.

(—) **Nagyszabású táncverseny lesz a Chinezul-Isa holnapi, szombat esti bálján,** amelynek sikere érdekében a rendezőség nagyszabású előkészületeket tett. A táncverseny győztesei művészi kivitelű okleveleket kapnak. Ezenkívül szépségversenyt is rendeznek és megválasztják a bálkirálynőt. A számos vidám szórakozás keretében értékes és szép tárgyakat sorsolnak ki. A tánczenét Biró Vazul vezényletével a Tempo-jazzband szolgáltatja. A lilakék bál iránt, amely a sörgyár nagytermében lesz, élénk érdeklődés nyilvánul meg.

(—) **A Déli Hírlap szegényalapja javára Csátary I. olvasónk száz lelt adományozott.** Az emberbaráti célra további adományokat elfogadunk és nyilvánosan nyugtázzunk.

(—) **Plébánialakot kér a perjamosi görög keleti egyházközség.** Vasiescu Stefan perjamosi görög keleti plébános tegnap megjelent Marta Alexandru dr. királyi helytartónál és kérte, járjon közbe, hogy plébánialakot kaphasson. Rámutatott arra, hogy az a ház, amelyben a Pészakra átköltözött járásbíró volt, megüresedett és azt az egyházközség, amelynek erre a célra kétszáz ezer leia van, hajlandó volna megvásárolni. Az ingatlan jelenleg a temesvári törvényszék gyámhatóságának tulajdonát képezi. A királyi helytartó megígérte, hogy az épületnek vétel útján való átengedése ügyében felterjesztést intéz az igazságügyminiszterhez.

(—) **Az elmúlt évben decemberben kötötték a legtöbb házasságot.** A temesvári anyakönyvi hivatalban az elmúlt esztendő hónapjai közül decemberben kötött legtöbb mátkapár házasságot. Decemberben ugyanis százkilenc pár lépett frigyre, amely szám nagyobb bármely más hónapban létrejött házasságok számánál. Az elmúlt esztendő hónapjai közül a legkevesebb házasságot — és pedig negyvenkilencet — januárban kötötték.

(—) **Halálozások.** Meghaltak: Perich Erzsébet született Gáspáry ötvenöt éves, Kampion Demeter hatvankét éves városi kövezőmester, Sirbu Ion ötven éves földműves.

(—) **Koresolyák, ródlik, különböző vasárúk és háztartási cikkek olcsón kaphatók Scherter Ottó vaskereskedésében, Temesvár, I., Eminescu ucca 5.**

— **Újabb cégeket zártak ki a nyilvános árlejtésekből.** Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium újabb kimutatást készített azokról a cégekről, amelyeket kizártak a nyilvános árlejtésekben való részvételtől azzal az indoklással, hogy vétséget követtek el a román elem alkalmazásáról szóló törvény intézkedése ellen.

Amerika legendás hőse Buffalo Bill

A Wildwest rettegett lovasának regényes élettörténete, a pony-expressztől a világ-cirkuszig. — Aki a préri világát Európába hozta

A mai fiatalság legnagyobb része esetleg már csak elsárgult füzetes regényekből ismeri a nevét és nem is tudja, élt-e igazán valaha. Az idősebb generáció talán még emlékszik rá: hófehér lovára, amelynek nyergében olyan büszke tartással lovagolt ki a cirkusz porondjára, fehér szakállára, széleskarimájú cowboy-kalapjára, amelyet olyan szépen tudott meglengetni. De azt talán a legkevésbé tudják, hogy Buffalo Bill nemcsak a cirkuszporondon és a füzetes regényekben volt a préri hőse, hanem huszonöt esztendeig igazán az volt —

a Wild West lovasa, bölényvadász, az indiánok rettegett ellensége és az Egyesült Államok hadseregének ezredese...

A PONNY-EXPRESSZ LOVASA.

William Cody tizesztendős volt, mikor az anyja Leavenworth egyetlen kocsmájában összehozott Bob Colfax-szal. A vita a rabszolgatartás kérdése körül forgott, amely miatt abban az időben Amerikában már éppen elég vér folyt, mielőtt még — az elmúlt évszázad hatvanas éveinek az elején — kitört volna a polgárháború a rabszolgákat felszabadító Észak és a rabszolgatartó Dél között. Bob Colfax a rabszolgatartóknak fogta pártját, az öreg Cody a négerek mellett tört lándzsát. A vita hevében Bob kést rántott elő és a dolognak az lett a vége, hogy Bobot felhúzták az akasztófára, az öreg Cody pedig hosszú kinlódás után a felesége karjai közt halt meg.

Igy lett William Cody tizesztendős korában árva és családfenntartó. Négy esztendeig dolgozott Leavenworthban, mint kifutógyerek, istállófiú és fodrászsegéd. Derekanan segített az anyjának — ez azonban nem elégítette ki a becsvágyát. Vagyont akart szerezni. És így esett, hogy tizenégy esztendős korában egy szép napon a vacsoránál azzal lepte meg az anyját, hogy St. Josephbe megy, ahol egy nagyserű állást kaphat — két dollár hetifizetéssel.

— Heti két dollár nagy pénz — mondta Mrs. Cody. — Csak az a kérdés, hogy mi lesz a munkád?

— A Pony-expresszel fogok lovagolni, — mondta William.

Az anyja elsápadt. A Pony-expresszt mindenki ismerte Leavenworthban. Abban az időben, amikor a Pacifivasút még nem létezett és Északamerika keleti partjától a nyugatig még csak egy táviróvonal sem vezetett, a Pony-expressz vitte minden héten a postát és a sietős utasokat a Missouri melletti St. Josephból a kaliforniai Sacramentoba. Négyezer kilométer hosszú volt ez az út és az Unio legvadabb vidékein vezetett keresztül — Colorado kanyonjain, Utah sós sivatagjain, Nevada égbenyúló hegyein,

a legvadabb, legrettegettebb indiántörzsek területein át száguldott a nyolc alig betört, félvad póni a postakocsival,

míg csak a Truckerhágó kétezer méteres, hófedte magasságából le nem ereszkedett Kalifornia örökzöld mezejére.

Három hétig tartott az út. Egy tucat változtatott lovas kísérte a Pony-expresszt, hogy megvédje a postát és az utasokat az indiánok és a rablók ellen.

Ezek közé akart William Cody beállni — heti két dollárért. És be is állt közéjük. Hiába tiltakozott az anyja, hiába jelentette ki mindenki Leavenworthban, hogy Bill ki fogja törni a pony-expresszt. William Cody két esztendeig lovagolt a Pony-expresszén. A nyakát ugyan nem törte ki, de egyszer kitörte a karját és egyszer pisztolygolyó furta át a karját és egyszer majdnem az irokézok kezei közé került.

A két dollárt minden héten hazaküldte az anyjának. Ő maga a borralalókból élt, amit az utasoktól kapott.

VERSENYFUTÁS LOVON A PACIFIC-EXPRESSZEL

Kemény munka volt ez és veszedelmes. Feledet, ágyat nem igen ismertek ezek a cserkészek, de annál több esélyük volt rá, hogy az indiánok kinzóclőpeivel megismerkedjenek. William éveken át csaknem minden órában az életével játszott.

Egyszer a Cheyene-indiánusok elfogták és a katonai őrzőket, amely a felkeresésére indult, az utolsó percben mentette meg.

Ragyogó ötlete támadt. Ő legalább annak tartotta — a vasuti közlekedés a vad prériken át akkortájt indult meg és Williamnak az jutott az eszébe, miért ne lehetne a vonatokat éppen úgy kísérni, mint egykor a Pony-expresszt...

A Pacific igazgatóságánál, ahol ragyogó ötletével jelentkezett, természetesen kinevették. Igaz volt ugyan, hogy a vonatok rengeteg támadásnak voltak kitéve és

a rablók majdnem minden héten kirabolták valamelyik vonatot,

nem is szólván az indiánokról, akik ugyancsak alaposan veszélyeztették a „tűzparipát”, — de micsoda értelme lett volna annak, hogy valaki lovon kísérje a vonatot, amely sokkal gyorsabban halad, mint a ló? William Cody más véleményen volt. Próbát ajánlott fel és a próba az ő javára ütött ki. Kiderült, hogy a vonatok nem is rohantak olyan gyorsan és Cody sebes préri-lovai nemcsak lépést tudtak velük tartani, de ha kellett meg is előzték őket.

BUFFALO BILL — REKLAM LESZ

A kísérlet sikerült. De nemcsak hogy sikerült — új nevet adott William Cody-nak. A vasúttársaság alapos reklámot csapott a lovagló kísérletnek, amely biztossá tette a vonalait és valamelyik találekony yankee adta Codynek az új nevet, amelyik tale volt a préri romantikájával, amely a Wild West kalandos levegőjét lehelte ki magából: Buffalo Bill.

„Buffalo Bill megvéd benneteket a vonatrablóktól — rikoltották a plakátok. — Utazzatok Buffalo Billlel!”

Igy született meg Buffalo Bill. Will Cody pedig eltűnt. Buffalo Bill híres ember lett, nevét egész Amerika ismerte, de még mindig szegény ördög maradt. Csakhamar ott is hagyta a vasúttársaságot. A vonatok még gyorsabban szaladtak, az utazás amúgy is biztosabb lett és Buffalo Bill visszatért a hadseregbe, amely akkor utolsó harcát vívta az indiánok ellen. Buffalo Bill a sziuk és cheyene ellen küzdött, ezredesi rangot kapott, népszerűsége egyre nagyobb lett, még képviselőnek is megválasztották, de még mindig nem volt megelégedve a sorsával. Ő vagyont akart szerezni és ez még mindig nem sikerült neki. Felcsapott bölényvadásznak és ezen a téren is megdöntött minden rekordot. Egyetlen egy vadászszezónban 4862 bölényt ejtett el. Hatvankilenc bölény egy napon — ez volt a rekordja.

AZ IGAZI ÜZLET — A CIRKUSZ

Közben azonban sok idő telt el. Buffalo Bill már a negyvenedik év küszöbét taposta és gondolkodni kezdett. Így jött rá arra a nagy igazságra, hogy a préri hősenek lenni csak akkor üzlet, ha az ember nem a vadnyugaton hőse a prérinek, hanem a nagy városokban. Megalapította cirkuszát, amely világhírűvé tette a nevét.

Ez a cirkusz igazán házhoz szállította mindenkinél a Wild Westet. Nyergeletlen musztangokon cowboyok száguldoztak a porondon, lasszót hajgáltak, a levegőbe lövöldöztek, igazi indiánok csatáztak egymással, a tomahawkok csillogtak, remegő halványarcukat kötözték a kinzóclőphöz, az indiánok körüláncolták őket, a kasszába pedig ömlött a pénz. Így járt Buffalo Bill egyik városból a másikba. Az emberek örjöngtek. Buffalo Bill pedig egy szép napon hajóra rakta az egész vadnyugatot és átvitorlázott Európába.

Londonban úgy fogadták őket, mint valami nemzeti hőst. Az első előadáson maga Viktória királynő is megjelent és végignézte az egész programot. Így érte el a célját Buffalo bill. Gazdag ember lett. Végül eladta a cirkuszt és visszavonult a magánéletbe. De ez már nem sikerült neki.

Mikor Európából visszatért Newyorkba, egy ember jelentkezett nála a Waldorf Astoriában. Ormand G. Smithnek hívták ezt az urat és a Street and Smith kiadóvállalat tulajdonosa volt. És ettől fogva megindult a Buffalo Bill-regények és füzetek áradata.

Minden héten egy új füzet jelent meg. Minden héten egy új kalandot élt át Buffalo Bill...

Mikor 1917 januárjában egy szívizérlődés megölte a préri hőst, egész Amerika meggyászolta. Százazrek kísérték utolsó útjára, emberek százazrei, akik sohasem ismerték, de valaha csillogó szemmel olvasták a kalandjait.

Sz. L.

A nyolcvan éves örökifju operettszínész, akinek legfőbb vágya volt drámái szerepeket játszani

Szirmai Imre, Ditrói Mór, Vendrey papa és Pintér Imre négy előkelő magyar színészveterán. Az öregek közt a legifjabb Szirmai Imre, az örök „elegant”, aki még most, patriárka korában is, az utolsó divat szerint öltözködik, ő megmarad mindvégig annak az elragadó „charmeur”-nek, aki hajdanában is volt. Szirmai Imre a sors azon ritka dédelgetettjei közé tartozik, akik büszkén és boldogan vonatkozthatják magukra Jókai Mór híres regényének címét: Öreg ember nem vén ember! Még ma is örömmel néz a korzón a szép lányok és asszonyok kalapja alá.

Szirmai szegedi születésű, családnéve: Schlesinger. Kitiintéssel végezte el az Országos Színiakadémiát és eredetileg drámai hősszerelemesnek készült. Az akadémia utolsóévi záróvizsgáján Shakespeare Rómeó és Julia-jában a címszerepet játszotta. Későbbi igazgatója, Evva Lajos, azonban a népszínmű és operettszerepeket szánt neki, melyekben mindenkor remekelt. Titkon a szíve drámai szerepek eljátszására vonzotta. Így boldogan vállalta Hermann Sudermann Szodoma pusztulása című drámájának egyik vezetőszerepét. Kabinetalakítása volt Sardou Szókimodó asszonyosságának Napoleonja. Nyáron — vidéki szereplések alkalmával — szívesen játszotta el parádés szerepét, Ohnet Vasgyáros-beli Philippe Derblay-t. Felejtethetetlen alakítása volt Plinhard tűzrhadnagy Hervé híres Lilly című operettjében. Magyar nótákat pompásan énekelt és kitűnő csárdástáncos volt. Ha Blahánéval vagy Vidor Pálnéval ropta a eszardást, úgy az mindenkor gyönyörű látványt nyújtott.

Örök, de soha valóra nem vált művészi álma, be nem teljesedett reménye maradt Szirmainak, hogy bejusson a Nemzeti Színházba. Intimusa, néhai Ujházy Ede, váltig biztatta Szirmai, hogy majd bejutatja a Nemzetibe, de ez a terv bizony meg hiúsult.

Nem érdektelen tünnet színészeknél és színésznőknél a művészi egyéniségüktől idegen szerepkö-

rökbe való elkalandozás. Alexander Girardi, Bécs első operettkomikusa élte alkonyán népszínműszerepekben excellált és midőn 70 éves korában a Burgszínház tagja lett, ott Schnitzler Arthur Liebele című drámájában mindenek elbűvölően játszotta az öreg muzsikust megrendítően drámai szerepét. Josef Lewinsky, a Burgszínház egykori ékesége, aki monopolizálta az összes intrikus szerepeket, nyári, vidéki vendégszereplései alkalmával szívesen játszotta a Nestroy-bohózatok főszerkeit. Szirmai sem tudott ellentánni a kísértésnek s boldog volt, midőn a Budai Színházban ő játszhatta Maxim Gorkij Éjjeli menedékhely című drámájában a züllött színész szerepét, mely alakítása igen hosszú ideig emlékeztetésben maradt a Krecsányi-színház közönségének.

Szirmai kollégái korrektségéért, úri modoráért és jószívűségéért mindenkor nagyrabecsülték. Rendkívül takarékos ember. Sok évtizeddel ezelőtt hosszú ideig lakótársa volt a Nemzeti Színház szalon-színészenek, néhai Horváth Zoltánnak, ki takarékoság tekintetében bátran állta a versenyt Szirmaival. Mindketten szenvedélyes dohányzók voltak s közös gyufaskatulyájuk volt. Ha valamelyikük elment hazulról, soha nem mulasztotta el gondosan megszámlálni, hány szál gyufa maradt a dobozban?

A hajdani Népszínház egykori nagyságai: Blaha Lujza, Solymossy Elek, Kassai Vidor, Tamássy, Hegyi Aranka, Küry Klára, Tollagi, Vidor Pál mindannyian sírba szálltak és a régi illusztris gárdából már csak Pálmay Ilka, Szirmai Imre és Pintér Imre vannak az élők sorában.

Szirmai már végkép visszavonult a világot jelentő deszkák birodalmából. Ha rajta mulnék, úgy — kitűnő fizikuma mellett — még ma is játszhatna, akárcsak néhai nagy pályatársa: a kolozsvári magyar színház felejtethetetlen büszkesége, a páratlan Szentgyörgyi István, aki még 90 éves korában is áldozatos papja volt Tháliának.

Guttman Miklós

A háboru numora. Chamberlain a semlegeseknek: — Ne utakozzanak! Nincs semmi értelme. Miért legyen Önöknek jobb dolguk, mint nekünk?

= KÖZGAZDASÁG =

Európa minden államában rohamosan süllyed a létszinvonal

A semleges államok kivétel nélkül áttértek az élelmiszerkorlátozásra. Spanyolországban éheznek. — Hollandiában vasárnap nem járnak az autók.

A háboru legelső nyomorusága, bizonyos élelmiszerhiánya, még azokban az államokban is érződik, amelyek egyelőre még nem viselnek hadat. Az élelmiszerhiányának két oka van; az egyik az, hogy bezárultak azok az utak, amelyek keresztül egyes cikkeket a múltban szállítottak, a másik az, hogy

nem engedélyeznek hiteleket olyan cikkek behozatalára, amelyek ha nem is tekintethetők kimondottan luxus cikkeknek, mégsem közszükségleti cikkek.

Az egész világ gazdasági életét az állami ellenőrzés jellemzi és ha a háboru sokáig húzódik el, úgy kétségkívül minden állam kénytelen lesz szigorúan ellenőrizni nemcsak a termelést, de az elosztást is.

Németország megszűnt az egyetlen államnak lenni, amelyben az „ágyut vaj helyett“ jelző visszhangzik. Az európai államok által felgyűjtött hatalmas fegyver és lőszerállományok költségei, a mozgósítások által felemésztett összegek, valamint az állandó katonai éberséggel járó kiadások, szükségszerűen,

a polgárok életmódjának rohamos süllyedését idézték elő.

A szociális reformterveket, s közoktatás tökéletesítésére irányuló tevékenységeket, az utépitési terveket eltették jobb időkre és minden erőfeszítés az állam határainak megerősítését, a katonai intézmények kiépítését, egyezőval a nemzetvédelmet szolgálja. Az ucca egyszerű embere ezt a mély rendszerváltozást az élelmiszerhiány, a jegyek és korlátozások bevezetése, valamint egyes cikkeknek a piacról való eltűnése által érzékeli.

Angliában a polgárok már csak korlátozott mennyiségben fogyaszthatnak teát és kávé. Amit e két ital helyett felszolgálnak, az gyatra pótlék és hamisítvány.

Olaszországban, Magyarországon és Svájc-

ban korlátozták a liszt, olaj, a vaj, a zsiradék és a cukorfogyasztást is. Bulgária is bevezette az élelmiszer korlátozást és hetente három hústalan napja van. Dániában egy kiló cukrot szabad hetente vásárolni. Hollandiában viszont 18 napra félkiló fejenként a cukorráció. Ismeretes azonban, hogy a legszigorúbb megszorításokat a német polgároknak kell elszenvedniük, noha a Balkán igen jelentős tételekben szállít élelmiszeri cikkeket Németországnak. Sok német polgáron külföldön élő barátai segítettek, akik posta útján élelmiszeri cikkeket küldtek nekik. Erre a német hatóságok levonták a külföldről kapott élelemennyiséget a minden polgárnak járó belföldi élelem rációból, úgy, hogy kénytelenek voltak erről a segítségről lemondani. Spanyolország földjén, amelyet a polgárháború is végigpusztított, az élelmiszerhiány valóságos szenvedést okozott. Megtörtént, hogy egyes városok két-három napon át liszt és falat kenyér nélkül maradtak. Különösen a tejhiány érződik — a polgárháború ideje alatt hatalmas tehénállományok pusztultak el és eddig még nem sikerült azokat helyettesíteni.

Elpusztultak spanyol földön az olajbogyó és a narancsültetvények is. Annak ellenére, hogy a kormány hatalmas fáradozásokat tesz a gyermekeknek közkonyhákban való élelmezésére, a nyomor elég nagy. Még a turista — az Istenek e kegyelt fia, aki máskor a legnagyobb becsben állott, hiszen az értékes idegen valutát hozta — sem kaphat egyebet tejeskávé és vajaskenyérből álló szerény reggelinél. Ami azonban érvényes Spanyolországra, helytáll az olyan gazdag országok eseteiben is, amelynek

Anglia és Franciaország, amelyek szintén kénytelenek voltak bevezetni a fogyasztási korlátozásokat.

A hiányosságok nem korlátozódtak csupán az élelmezés fejezetére. Más közszükségleti cik-

kek esetében is szükségesnek mutatkozott a korlátozó intézkedések bevezetése. Ez főleg a nyersanyagokra áll és elsősorban a petróleum és termékeinek fogyasztására.

A benzinfogyasztást nemcsak Németországban, de az összes európai államokban racionálizálták. Svájcban csak jegyek alapján adnak ki benzint. Három hónapon keresztül minden egyes magángépkocsit forgalmon kívül helyeztek Olaszországban. Hollandiában is volt hét olyan vasárnap, amidőn

leállították teljesen a gépkocsiforgalmat, hogy ne fogyasszanak benzint.

Svájcban is megkísérelték hasonló intézkedés bevezetését. Belgiumban a benzin árának duplára való emelése eredményesebbnek bizonyult a benzinjegy bevezetésénél. Ez a helyzet Európában, ahol a háború még alig kezdődött meg.

Adót kell fizetni a lengyelországi autók után

A még mindig a menekültek kezében lévő autók adója napi 25 lei. — Nyolcezer lengyel autó jött szeptemberben Romániába

Lengyelországnak a németek és oroszok által történt elfoglalásakor — mint ismeretes — ezrével érkeztek a menekülők autókban Romániába. A hirtelen invázió miatt a határmenti hatóságok nem tudtak rendszeres kimutatást készíteni az érkezett gépkocsikról és a felsőbb utasítás is az volt, hogy azokat be kell engedni az országba, egyben pedig az autók tulajdonosait mentesítették a máskülönb kötelező taxa fizetése alól.

A lengyel területről érkezett autókra vonatkozólag rendeletet adott ki a pénzügyminisztérium és eszerint a taxa fizetése alóli kedvezmény 1940 január elsejével lejárt. Az országban 8000 lengyel származású autó közlekedik. A belügyi kormány rendeletére ezeket a gépkocsikat P. O. jelzéssel látták el. A pénzügyminiszter felhívja mindazokat, akik lengyel autót vásároltak, hogy a rendjel és szám átírása, illetőleg az autók szabályos megadóztatása céljából az illetékes hatóságoknál multhatatlanul jelentkezzenek.

Közi a pénzügyminiszter továbbá, hogy azokra az autókra, amelyek továbbra is lengyel menekültek tulajdonában maradtak és vannak, napi 25 lei adót állapít meg, amelyet az illetékes adóhivataloknál kell leróni.

— A legfőbb szállítási és tarifa tanács ülése. Bucurestiből jelentik, hogy az országos legfőbb szállítási és tarifa tanács idei első ülését a nemzetgazdasági miniszter jelenlétében tartotta meg. Napirendjének főpontja az országuti gépkocsi szállítások vajudó kérdése volt. Az előző közlekedésügyi miniszter a CFR-szállítási szabadalmát törölni kívánta és a teljesen szabad versenyt ohajtotta a helyébe, amitől az autópark nagymérvű szaporodását is várta. A most tartott ülésen az eddigi tárgyalások alapján a felvetett kérdések és a kidolgozott megoldási tervek beható megvitatásra kerültek. A bizottság a feldolgozott anyagot a minisztertanács rendelkezésére bocsátja.

— A szövő-fonó gyárak hulladékai után forgalmi adó fizetendő. A pénzügyminisztérium körrendeletben hívja fel a figyelmet arra, hogy minden fonalfonó és szövőgyár köteles a hulladékai értékesítésekor ezeknek a gyapot, gyapju és juta anyagoknak az értéke után a forgalmi adót megfizetni. Az intézkedés indoka az, hogy ezeknek a nyersanyagoknak a behozatalakor a megállapított fix illetéket a vámnál a gyártásnál felmerülő hulladék százalékos levonásával röjják ki, amikor tehát a hulladék forgalomba kerül, adózatlan anyagot értékesítenek a vállalatok, kötelesek ennél fogva a forgalmi adót utólag megtéríteni.

(=) Csendes a bányási gabonapiac. Kereslet csak tökmag, tengeri, lóheremag és lucernamag iránt mutatkozik és üzletkötés is inkább ezen cikkekben történik. A piaci árak a következők: Búza 460, tengeri 390, korpá 330, újzab 500, muharmag 680, tökmag 1.400, tavaszi árpa 500 lei százkilónként. A lóheremag 40 és a lucernamag 60 lei kilónként.

— Moratóriumot kérő cégek. A temesvári törvényszéken ujabban a következő cégek kértek tartozásaikkal szemben fizetési haladékot: Martin Miklós és János hentesárucég, Kozma műszaki vállalkozó, Katzky Antal, Friedmann Dezső építke-reskedő, Popper Gyula, a Durabil-cég, Pető Tibor furnir-cég, Janciu Danila, özvegy Dumbrava Simionné, Katz Gitta, a gyertyamosi hengermalom, Eberhardt Miklós, Bojin Svetozar, Schönheim Lajos, Kain Ernő. Csődkérvényeket adtak be Inculescu Iosif, az Elite kávéház bérlője, Sieger I. mérnök, műszaki vállalkozó és a Burma (Salamon Béla) csamegeüzlet ellen.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UCCA 7.

Hotel Szabó a belváros központjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-, meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — polgári árak!

A falusi malmok illetékmentessége

A pénzügyminiszterium újból közzétette a falusi malmok illetékmentességére vonatkozó rendelkezéseket. Ugy a már elismert, mint az elismerést ez után kérő falusi malmok kötelesek a kis malmok országos egyesületének a bizonyítványt bemutatni a minőségükről és a hivatalos ellenőrzés mellett evvel is foglalkozni, hogy kizárólag a falusi lakosok által őrlésre hozott búzát őrlik és még a nekik jutó vámbúzáat sem őrlik ezen felül. Akik 1940 február 1-ig nem mutatják be ezt a bizonyítványt, esznek a kedvezményektől és kötelesek a regisztrált vezetőre és a forgalmi adót ennek alapján fizetni. De az 1.40% fokozatos illetéktől is kizárólag csak az elismert falusi malmok mentesek, az összes többiek ezt is fizetni kötelesek az után az őrlési mennyiség után, amely a forgalmi adó könyv alapján pontosan megállapítható.

A vidéki nagybankok visszakapták devizakereskedelmi jogukat. Bucurestiből jelentik: Az új külkereskedelmi rendszer kihirdetésekor, vagyis 1939 október elsején a hivatalos lapban megjelent rendelet törvény csak a jelentősebb fővárosi bankok részére adta meg azt a jogot, hogy ügyfeleik nevében devizaügyletben eljárjanak, kérvényeket és okmányokat nyújtsanak be a külkereskedelmi hivatalhoz és a külföldi átutalások igazgatóságához. Később, amikor a szabadforgalmi devizák tőzsdei eladását és vételét vezették be, ugyancsak kizárólag a fővárosi pénzintézetek és vidéki fiókjaik kaptak jogot arra, hogy a tőzsdén működjenek. Ez a rendelkezés úgy pénzügyileg, mint erkölcsileg kellemtelenül érintett egész sor tekintélyes és jónévű pénzintézetet, amelynek ezidőszertig nincs Bucurestiben a hivatalos székhelyük, de úgy a fővárossal, mint országos viszonylatban igen kiterjedt üzleti tevékenységet fejtenek ki úgy a külföldi exportban, mint a devizakereskedelemben kapcsolatban. Az érdeklődő vidéki nagybankok már annakidején lépéseket tettek ennek a hátrányos helyzetnek az orvoslása érdekében. Most azután a nemzetgazdasági minisztérium kedvezően intézte el azoknak a bankoknak a kérését, amelyeknek korábban úgynevezett korlátozott hitelkereten belül devizakereskedelmi joguk volt és ezen az alapon azok is beadhatták kérvényeket és okmányokat az átutalási igazgatóságnál. Ezt a régi jogot most mindezek a pénzintézetek, amelyek túlnyomórésze erdélyi jellegű, visszakapták.

RÓZSASZÜRET

IRTA: LIGETI ERNŐ

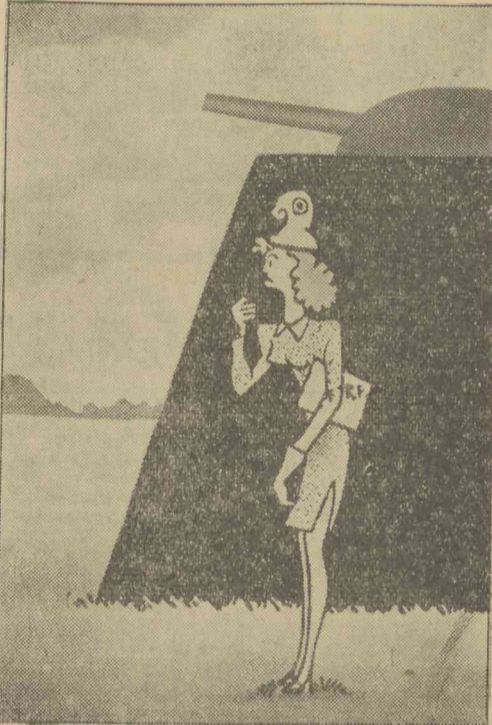
Sir Eric sok mindent tud erről is, beavatott tényező. Tudja, hogy negyven gyár gyártja a bódítószereket, ezek közül nyolc azoknak az országoknak a területén, amelyek a legmagasabb civilizáció erényeivel kérkednek. És hogy a titokban előállított mennyiség százszorosan nagyobb annál a mennyiségnél, amelyre az orvosoknak és a tudományos világnak szüksége van. A Népszövetség, már azzal az ügybuzgósággal, amely rendszeretéből fakadt, megállapította azt a demarkációs vonalat, amelyen túl az orvosság megszűnik orvosság lenni — végzetes élvezeti cikk csupán. Az angol, észak-amerikai és indiai gyárakat, amelyek a legfőbb államok védnöksége és ellenőrzése alatt állanak — ellenőrzés, itt Drummond lankadtan sóhajtott — bántani amúgy sem lehet. A tervek szerint a népszövetségi államoknak együttesen kell küzdeni az illegitim gyárak működése ellen és meg kell határozni azt a legcsekélyebb mennyiséget, amelyre szükség van. A termelést egységesíteni és szétosztani. De egyetlen állam sem akad, amely komolyan gondolná az ópium elleni küzdelmet. Lám, Franciaországban negyven tonna ópiumot gyártanak egy esztendőben — kétszáznegyvenmillió ember fejadagja kerül ki belőle. Sir Eric Drummond, amikor erre gondol, megint sóhajt és még mélyebbre fúrja be a fejét a papírokba. Farizeusok vagyunk, szörnyű képmutatók — ismeri el az alkonyati óra csendjében, amikor már az összes szobákban lehúzták az amerikai íróasztalok redőnyeit és a tiszta folyosókon megfoghatatlan árnyékok bolyonganak. Ebben az ópium-nyomorúságban éppen úgy benne van a mi világunk szörnyű önzése és tehetetlensége, mint mindenben, amihez hozzákezdünk. Mégis, csinálnunk kell, mert talán ez

SPORTSEMÉNYEK

KK rendszer szerint bonyolítják le a Balkán Kupa mérkőzéseket

A Balkán Kupa mérkőzéseinek ügye az utóbbi időben olyan rosszul állt, hogy nem is igen lehetett arra számítani, hogy ezeket a mérkőzéseket újból megrendezik. Most érkezett híradás szerint a jövőben is megtartják a mérkőzéseket, azonban nem az egyes országok, hanem klubcsapatok között. Összesen nyolc csapat venne részt a küzdelemben és pedig Románia 2, Jugoszlávia 2 és Görögország 2 csapattal. Törökország és Bulgária egy-egy csapatot küldenének a küzdelemben. Román részről vagy a második és harmadik helyezett, vagy pedig a Román Kupa győztese és a második helyezett küld-

hetné ki csapatát a Balkán Kupa mérkőzésekre. A román bajnokság jelenlegi helyzetét tekintve a Rípenia és a CAMT volnának azok a csapatok, amelyek ebben az évben résztvennének a Balkán Kupában. Jugoszlávia részéről a Gradjanszky, vagy a Beogradszky, az SK Jugoszlávia, vagy a HASK görög részről az AEK és a Panathinaikos, vagy az Olimpikosz, török részről a Galata Seray és bolgár részről a szófiai Slavia indulnának. Ebben az ügyben már előrehaladott tárgyalások folynak Bucuresti, Ankara, Belgrád és Szófia között.

Legy ott, a Siegfried-vonal előtt.
Marianne: „Tán csak mégis eljön Tommy a randevúra?”

Ping-pong versenyek Temesvár bajnokságáért

A Gyárvárosi Katolikus Ifjúsági Egyesület ping-pong szakosztálya, amely csak legutóbb nagysikerű városközi teniszversenyt rendezett, újabb verseny megtartását határozta el. Az ifjúsági egyesület vasárnap, január 14-én az egyesület helyiségében Temesvár bajnokságáért rendez ping-pong versenyt, amelyen a legjobb temesvári versenyzők résztvesznek. A másodosztályu versenyek délelőtt nyolc órakor, az első osztályu versenyek pedig délután két órakor kezdődnek. Az elsőosztályu férfi egyes győztesének Fodor Károly, a ping-pong szakosztály titkára értékes kupát ajánlott fel és ez a körülmény csak növelni fogja az egyes összecsapások érdekességét és izgalmát. A Katolikus Ifjúsági Egyesület rendszeres munkát végez a ping-pong sport fejlődése érdekében és már eddig is nagy sikereket ért el. A vasárnapi bajnoki verseny ismét nagyszerű küzdelmeket ígér és bizonyos, hogy azokat szépszámu közönség nézi végig.

A Rapid FC január 25-én kezd meg edzéseit. A fővárosi vasutascsapat vezetősége úgy határozott, hogy az edzéseket már e hó 25-én megkezdik és azokat már Schaffer irányítja. A Rapid vezetősége a napokban küldi el Budapestre a szerződést, amelyet Schaffer aláír és még 25-ike előtt az országba jön.

az egyetlen mód, hogy csipetnyit megvalósítsunk az álmainkból.

A főtitkárt, ennek a különös, illúziókra épített világnak jóra való gondnokát ezúttal nem elvi jelentőségű problémák nyugtalanították — érzésvilágát csak úgy mellékesen érintették a nagy kérdések, mint sirályok szárnyai a tengert — az, ami teljes mértékben fölháborította, igen, ez a helyes szó: „fölháborította“, az Aubertin-ügy. Aubertin, a síma modorú francia, aki mindig gyanas volt neki, mint a pekingi ópium-ellenes iroda főnöke jelentkezett nála, miután már befurakodott népszövetségi körökbe és följánlotta bizalmas jelentéseit az egyes országok törvénytelen ópium-csempészéseiről, — közönséges szélhámos. Az a vastag, köteg amelyet ujjjaival idegesen meg-megérint, egy nagyszabású bűnügy okmánytára és ha nem tartana politikai következményektől, akkor az egészet az államügyész kezébe kellene odaadni. És ezenfelül — ha a jelek nem csalnak — az ő emberének, Leon Tynnernek is kapcsolatai voltak ezzel a kígyónyelvűvel.

Ránézett az órára, Leon Tynnernek most kell jönnie. Előbb négy szemközt beszél vele, majd csak azután vonja be szóbeli tanácskozássra a szakértőket, hogy együtt állapítsák meg, mi a teendő. De, ime, már itt is van.

Drummond szótlanul kínálja meg székkal Tynnert, akinek szolgálatkész, fegyelmezett arca nem árulja el kíváncsiságát, amelyet a szokatlan időben történt meghívás miatt érezhetett. Sir Eric Drummond azonnal rátért a tárgyra:

— Ismeri Ön Roger Aubertint, akit Malcolm Delavigne úr ajánlatára a konzultatív bizottság több ízben igénybe vett és aki itt, Genfben tájékoztató irodát tart fenn?

— Igen, ismerem.

— Találkozott vele több ízben is?

— Néhányszor volt alkalmam beszélni vele.

— Milyen volt az érintkezés Ön és ő között?

— Elég barátságos.

— Hol ismerkedtek meg?

— Ha nem tévedek, Rausignac estélyén mutatták be nekem.

— Nem kért Öntől szívességet ez az úr?

— De igen. Egy ízben arra kért, hogy ajánljam őt honfitársammál, Lacratellénél, aki Havreban, a tengerészeti vámvivatal főnöke. Akkor írtam neki és néhány sorban megkértem, hogy ennek az úrnak, aki jó szolgálatokat tett a Népszövetségnek, legyen a segítségére.

— Más nem történt Önök között?

— Nem.

— Nem tudja véletlenül, hol tartózkodik ez az úr?

— Fogalmam sincs róla. Legutoljára az őszi közgyűlés sajtóbankettjén láttam. Talán még mindig itt van Genfben.

— Nincs Genfben. Sanghaiban van. Ha eddig le nem tartóztatták.

Leon Tynner arca kissé elsápadt. Nyugtalanul fészkelődött a székén.

Drummond nem vette le tekintetét róla. Komoly pillantása most mintha megnyílt volna, hangja sem kongott már a vizsgálóbíró riasztó ürességével.

— Köszönöm. Egy perccig sem kételkedtem, hogy Önt ez az ember nem vesztegette meg, legfeljebb beugratta. Miután el sem tudom képzelni, hogy egyetlen, kipróbált hivatalnokunk kezéhez is szenny tapadjon, elsőnek Önt ismertem meg ezzel az igen kellemetlen ügyvel, abban a reményben, hogy éppen az Ön közreműködésére számíthatunk.

Leon Tynner könnyedén meghajította a fejét. Éles, karvalyorra türelmetlenül szimatolt a levegőben.

— Ismeri ennek a szélhámosnak az előéletét? — Miután látta, hogy Tynner semmit sem tud, folytatta: — Negyvenkilenc éves, spanyol származású, naturalizált francia. Huszonegy éves korában, mint újságíró kerül ki Kinába,

Sporthekek mindentől

Ötven csúcsteljesítményt értek el a német könnyű atléták 1939. folyamán. A német könnyű atlétika jogos büszkeséggel tekinthet vissza az elmúlt esztendőre. A nagy európai versengésben is 50 emlékezetes csúcsteljesítményt értek el reprezentánsai 1939. folyamán. Ezek között olyan világraszóló eredmények szerepelnek, mint Rudolf Harbignak 400 méteren felállított 46 másodperces, vagy Christel Schulz 6.12 méteres távolugró világrekordja. A nemzetközi versenyek alkalmával is szerencse kísérte a német könnyű atlétika szereplését. Pontosan tíz válogatott mérkőzést nyert meg Németország. A franciákat Münchenben 106:45 pontarányban győzték le a német atléták, az angolokat pedig 93.5:42.5 arányban Kölnben. A séd-német távgyalogló országok közötti mérkőzést azonban a svédok nyerték meg.

Román-olasz rugby mérkőzés Bucarestben. A román és az olasz szövetségek megállapodtak abban, hogy április 14-én rendezik a két ország közötti válogatott rugby mérkőzést. Ezen a napon ugyanis a fővárosban nem lesz sem labdarugómérkőzés, sem más sportverseny.

A Ferencváros vasárnap Kolozsvárott vendégszerepel. A Ferencváros jégkorongcsapata Bucarestből visszatérően vasárnap Kolozsvárott játszik a KKE jégkorongcsapata ellen. A mérkőzést a román jégkorong szövetség engedélyezte. Kolozsvárott nagy érdeklődéssel tekintenek a Ferencváros vendégszereplésére.

Nurmi főhadnagy. Paavo Nurmi, a finn csodafutó a háború első percétől kezdve részt vesz a harcokban és a parancsnoksága alatt álló sí-csapattal nem egy hőstettet vitt már véghez. Nurmi főhadnagyt katonái rajongásig szeretik, ennek tudható be, hogy már eddig is számos véres ütközetben derekasan megállták a helyüket.

Mitici vereséget szenvedett Indiában. Puncce és Mitici szerb teniszjátékosok jelenleg Indiában bonyolítanak le portyát. A kalkuttai nemzetközi teniszversenyen Mitici vereséget szenvedett az indiai Slimtől, aki 47 éves kora ellenére még ma is kitűnő játékos. A mérkőzés eredménye: 6:3, 6:4. Puncce viszont valamennyi mérkőzését megnyerte és az elődöntőbe került. Legyőzött ellenfelei között szerepelnek Kunwara, Bitia, Barker és Saviour. Az utóbbi neve a Dawis Cup mérkőzésekből ismeretes.

ahol az ópium-kérdést tanulmányozza. Egy Breut és Jefy Schusster nevű amerikai vámügyi biztos a segítő társa. Politikai szolgálatakat teljesít Amerikában, amelyek természetét e percben még nem ismerem. Annyit tudok róla, hogy a háború után a The International Anti-opium Association of Peking alkalmazottja lett, később Sanghaiban, ugyanebben a minőségben dolgozott tovább. Két évvel később Párisban működik — azután eljön ide hozzánk följánlani szolgálatait. Brancones, az itteni ópium-ellenes iroda vezetője váltig erősítette, hogy nem jó ezt az embert közel engedni hozzánk, mindazonáltal, — már nem emlékszem, hogy a konzultatív bizottság melyik tagjának az ösztönzésére, — igénybe vettük a jelentéseit. Delavigne később jött. Mennyi bajunk van ezzel a bizottsággal is. Ön a legjobban tudja. Nos, ahova ki akarok lyukadni, — lassította meg Drummond a hangját, — Aubertin addig adogatta a jelentéseit, amíg egyszer a jugoszláviai kiküldött rá nem jött, hogy ez az ember két-három bulgáriai ópiumgyár termékeit helyezi el, lepézel mindenkit és a mi védelmünk takarója alatt a legpiszkosabb üzelmeket üzi.

Leon Tynner föl pattant, mintha puskából lötték volna ki és egyszerre elkezdett dadogni:

— Lehetséges ez? Biztos ebben excellenciád?

— Bár az ellenkezője volna igaz. És Ön meggondolatlanul támogatta ezt a csirkefogót. Tudja miért kellett neki az ajánlólevele? Hogy a várnai kikötőből spanyol lobogó alatt befutó ópium-szállítmányos hajót lehetőség szerint mentesítse az átvizsgálástól. Lacratelle szerencsére fűtyült az ajánló soraira. Az ügy egyrésze még tisztázatlan. Az azonban bizonyos, hogy Aubertinnal csúnyán megégettük az ujjunkat. Ami még földerítetlen, ki kell nyomoznunk, hogy tényleg működik-e Bulgária területén titkos heroin-gyár, vagy csak alaptalan politikai jellegű feltevésekkel állunk szemben. És ha igen, ha működik részes-e benne a bolgár kormány és

Bican „ára” 5 millió lei! A napokban hír érkezett arról, hogy Bican a sokszoros cseh válogatott játékos a palatói Hajdukhoz szerződött. Ezt a hírt nem cáfolták meg és nem is erősítették meg. Ennek tudható be, hogy Bicannal kapcsolatban újabb hírek keringenek. A játékos levelet írt egyik romániai ismerősének, amelyben kijelentette, hogy szívesen jönne Romániába játszani, ha valamelyik egyesület szerződtetné. Kétséges azonban, hogy van Romániában olyan egyesület, amely hajlandó lenne ötmillió leit kifizetni Bicanért. A Slávia vezetősége ugyanis kijelentette, hogy csakis ennek a válságdíjnak a fejében hajlandó megválni legjobb játékosától.

Három román ökölvívót hívtak meg Belgrádba. Kika Popovici, a jugoszláv labdarugó szövetség vezetője tárgyalásokat folytatott a román szövetség képviselőjével három román ökölvívó belgrádi szereplésére vonatkozóan. Az ökölvívók között szerepel Moti Spakov is, a román nehézsúlyú ökölvívó.

Toma Aureli és Milica Teodorescut cirkuszi szereplésre hívták meg. A két kiváló román ökölvívó jelenleg Amerikában tartózkodik, ahol az egyik cirkusztól ajánlatot kaptak cirkuszi szereplésre. Az ajánlatot azonban nem fogadták el, mert sokkal előnyösebb szerződésük van.

Rádió

Péntek, január 12.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Operanyitányok hanglezáról. 13: Időjelzés, sport és vegyeshírek. 13.10: Déli hangverseny. 14: Rádióujság. 14.20: A déli hangverseny folytatása. 15: Előadások, művészeti és kulturális hírek. Radio Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Műszaki posta. 19.17: Hanglemezek. 19.50: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20: Előadás. 20.20: A hanglemez műsor folytatása. 20.40: Opera előadás. A szünetben rádióujság, sporthekek és francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: „A sebesülések első ellátása.” Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 13.10: Cigányzene. 13.40: Hírek. 14.30: Katonazene. 15.30: Hírek. 17.15: „Magyar helyesírás.” Előadás. 17.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 18: Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 18.15: Kékes Irén és Szalay László magyar nótákat énekelnek. 19: Előadás. 19.30: A Rádió Szalónzenekara. 19.50: Sportközlemények. 20.15: Hírek. 20.25: Vidám csevegés. 20.40: Részletek a „Dal a szabadságról” című film zenéjéből. 21.10: A Filharmóniai Társaság hangversenyének közvetítése. 22: Küllügyi negyedóra. 23.05: Hírek. 23.25: Táncczene. 24.20: Cigányzene.

Budapest II. 19.45: Gyorsírótanfolyam. 20.20: A Rádió Szalónzenekara. 21: Hírek. 21.20: Előadás. 21.50: Táncczene. 22.50: Időjárásjelentés.

Szombat, január 13.

Bucuresti. Radio Romania és Radio Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Könnyű zene hanglemezről. 13: Időjelzés, sport és vegyes hírek. 13.10: Déli hangverseny. 14: Rádióujság. 14.20: A déli hangverseny folytatása. 15: Előadások, művészeti és kulturális hírek. Radio Romania. 18: Országőrök órája. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Színházi és zenekronika. 19.17: Hanglemezek. 19.55: Magyar nyelvű hírek. Radio Romania és Radio Bucuresti. 20.05: Előadások. 20.20: A rádió szalónzenekarának hangversenye. 20.45: Rádióujság. 21: A rádió szalónzenekara folytatja hangversenyét. 21.30: A rádió postája. 21.45: A Mutaffian mandolinzenekar hangversenye. 22.10: Rádióujság, sporthekek. 22.30: Táncczene. 23: Szórakoztató lemezek. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.15: Ifjúsági rádió. 11.45: „Mit nézzünk meg?” Felolvasás. 13.10: A Rádió Szalónzenekara. 13.40: Hírek. 14.30: Hanglemezek. 15.30: Hírek. 17.15: Háztartási tanácsadó. 17.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 18: Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 18.15: Hanglemezek. 18.30: A Rádió postája. 19: Cigányzene. 19.55: Előadás. 20.15: Hírek. 20.25: Bobula Lajos harmonikaszáma. 20.40: „Régészeti barangolás a Balkánon.” Előadás. 21.10: Operaáriák. 22.40: Hírek. 23.10: Cigányzene. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Táncczene.

Budapest II. 19.25: Mezőgazdasági félóra. 20.25: „A hangosfilm.” Előadás. 21: Hírek. 21.20: Szavlatok. 21.45: Hanglemezek. 22.35: Időjárásjelentés.

lehet-e felelősségre vonni? Kényes politikai kérdés, mert könnyen megtörténhetik, hogy a bolgár kormány más nagy államok ópium-üzelméire hívja fel a figyelmet. Végül is a nemzetek szövetségét torpedózzák meg, amelyet amúgy is elég oldalról érnek súlyosabb természetű támadások.

Sir Eric Drummond elhallgatott. Szűkszavú ember, feleslegesen nem beszél. Meggázította a nyakkendőjét és az íróasztalon elhelyezett lámpa zöld ernyője alól várakozással pillantott föl Tynnerre.

Leon Tynner nagyon szégyelte magát. Diplomáciai pályája alatt még egyetlen egyszer se fordult elő, hogy ennyire visszaéltek volna a bizalmával. A nők talán tudták az orránál vezetni, de a férfi vesébe még mindig élesen belelátott. Összeráncolt homiokkal tépelődött, hogyan is esett bele Aubertin csapdájába. Maga elé idézte arcát. Kneol bőrű, napsütött férfi volt, úgynevezett jóképű ember. Ott ült annál az asztalnál a Cercle-ben, amelynél Isabel, Germain, az újságíró, Bébé Antonescu, a román énekesnő ültek és valami új összetételű koktélt próbáltak ki. Pontosan megrogzódtek benne ennek a jelenetnek legapróbb részletei is, mert mindenre emlékszik, aminél Isabel is jelen volt. Isabel éppen kínai nyelven beszéltette a dohányképző férfiút. — Hadd mutassam be magának legújabb barátunkat, aki kínaiul is beszél. Így ismerkedtek meg. — Irigylem a kínaiakat nyelvük finomsága miatt — mondta Isabel. Szóval Isabelnek köszönheti Aubertint is, akivel még három, vagy négy ízben találkozott és aki már a bemutatkozás első tíz percében nem mulasztotta el megdicsérni azt a tanulmányt, amelyet Tynner a Journal de Genève-ben írt az indokina behozatali vámközlés és a kivitel nehézségeiről. No, tessék! Mindez villámgyorsan futott át az agyán.

Az előszobában mozgolódás. A huissier jött jelenteni, hogy megérkezett Brancones a titkárnőjével

Tynner most újra előtötte a szegyenkezesi hullám. Tehát Brancones is meg fogja tudni, hogy... Brancones ünnepélyes volt. Miután a jelentést ő készítette el Drummond számára, fel volt készülve a meghívásra. Brancones kövér volt, kopasz, természetellenesen halovány arcszínnel. Meglátszott rajta, hogy évtizedeket töltött exotikus helyeken. Sportruhát viselt, álfiatalosan mozgott, profétikus hangon szólt meg, amely hanghordozást valószínűleg a hosszú ópium-ellenes propaganda során vette fel. Mögötte a monoklis, nyúlank termetű titkárnő, gereblyező, mindent besepő mozdulatokkal. Indokolatlan serénységgel újabb és újabb, sűrűn gépelt papírokat helyezve el a főtítkár orra elé. Drummond nem szívelte ezeket az embereket. Nem tetszett neki már a beszédmodoruk sem és a gyanút, amellyel Aubertint illette, észrevétlenül és bizonyára igazságtalanul átvitte emezekre is. — Fantasztikus, — csapkodott a kezével. — Aubertin a legselejtebb ópiumkereskedő, aki ugyanakkor népszövetségi lobogó alatt ópium-ellenes agitációt fejt ki. Hát nem úgy hangzik-e az egész, mint egy detektívregény? A titkárnő nevetett, érvényre juttatva két platinafogát, Drummond pedig elfordította a fejét, nem szólt egy szót sem, majd tüntetően barátságos arccal Tynner felé fordult, mintha értécsére akarta volna adni, hogy nemcsak felmentette őt, de a jelenlevőkkel szemben határozott társadalmi előnyben részesíti. Tynnernek jól esett ez a fölpillantás, egyszerre minden szorongatottságát legyőzte.

— Az esetet most már eléggé ismerjük. Van Önnek valami mondanivalója, Brancones úr?

A guatemalai összenézett titkárnőjével. Sehogyssem nyugodott bele abba, hogy Drummond valami olyasmit mondjon, amellyel már beszélgetéseket szoktak befejezni, holott ő éppen meg akarta nyitni a társalgást és egész nap arra készült, hogy mit fog mondani.

(Folytatjuk)

Északon meleg van, délen fagyhullám vonul át

Oroszországban 20 fok meleg van, Finnországban is felmelegedett az idő

Nehézséggel tartható fenn a vasuti forgalom

Bucurestiből jelentik: Az óriási hideg következtében a vonatok rendszeres közlekedését csak nagy nehézségek árán lehet fenntartani. A CFR forgalmi szolgálata a vontatási és pályafenntartási osztályok, valamint a műhelyek alkalmazottai

emberfeletti erőfeszítéseket tesznek a forgalom fenntartására

és hogy a személyszállító vagonokat megfelelő módon fűthessék. A mozdonyok jégkéreggel borítva érkeznek és gyakran be is fagynak. A legutóbbi táviratok szerint Chisinauban 33, Iasiban 33, Cernautiban 36, Kolozsváron 25, Nagyváradon 23, Temesvárott 22, Galatiban 25 és Bucurestiben 25 fok hideget mértek.

A várható időjárás péntekre: Változó felhőzet, erős északi szél az ország déli részében. Délen és délnyugaton a hőmérséklet némi emelkedése várható. Havazás is lehetséges.

Galatiban a Duna teljesen befagyott és a gyalogközlekedés a jégen megindult. Iasi külvárosaiban farkasokat észleltek.

Magyarország területét fagyhullám borította el. Tegnap délután a Dunántulon 19, Északmagyarországon 22 és Kárpátalján 26 fok hideget mértek.

A keddről szerdára virradó éjszaka soha nem

tapasztalt fagyhullám borította el Lettországot. A hőmérő 41 fokra szállt le, amire még nem volt példa.

Stockholmból jelentik: A Balti-tenger északi felében Svédországban és Finnországban szinte minden átmenet nélkül egyik napról a másikra megváltozott az időjárás és a dermedt hideget felmelegedés követte. Több helyen a hőmérséklet az olvadási pont felé emelkedett.

Odesszában tegnap 25 fok hideget mértek. Befagyott a Fekete-tenger is, amire évtizedek óta nem volt példa.

Iasiból érkezett jelentés szerint a fagy ebben a városban hét áldozatot szedett. Galatiban és a város közelében három megfagyott ember holttestét találták.

Budapestről jelentik: A befutott jelentésekből megállapítható, hogy amíg Európa északi részében meleg hullám észlelhető, addig a déli részeken valóságos szibériai hideg uralkodik. Az északi Jéges-tenger északnyugati részén a meleg hullám fagypontra emelte a hőmérsékletet. Szovjetország középázsiai részében, ahol ilyenkor a legnagyobb hideg szokott uralkodni, helyenkint 20 fok melegeket mutat a hőmérő, viszont Moszkvától dél felé az Adriai-tengerig igen sok helyen 30-32 fok hideget mértek.

Japán nyugtalankodik az amerikai flotta nagyarányu emelése miatt

Az amerikai kamara tengerészeti bizottságát értesítették a kormányának arról a szándékáról, hogy nagyobb mennyiségű hadihajó építéséhez kezdenek, amelyek között szerepel

12 cirkáló, 20.000 tonnatartalommal, amelyeknek a hatótávolsága és sebessége meg fogja haladni az eddigi hadihajók teljesítményeit. A tengerészeti minisztérium szerint az új hajóhad alkalmas lesz arra, hogy az Egyesült-Államok mindkét oldalán lévő tengerpartját megvéddesse bármilyen támadások ellen.

Tokiói jelentés szerint az Egyesült-Államok új haditengerészeti programja élénk hatást keltett Japánban. A Nisi-Nisi című lap szerint minden országnak és hatalomnak jogában áll, hogy gondoskodjék a védelméről, de ezek a tervek bi-

zalmatlanságot keltenek Japánban és könnyen megbontják a tengeri fegyverkezés egyensúlyát.

Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államokban pillanatnyilag a legnagyobb bizonytalanság uralkodik Amerika és Japán viszonya tekintetében.

A két nagyhatalom között levő gazdasági szerződés január végén lejár, ha addig nem sikerül a megegyezést létrehozni a kínai kérdésben. Ha pedig újabb megegyezés nem jön létre, politikai körökben számolnak azzal, hogy Amerika kivételi és kereskedelmi tilalom alá helyezi Japánt, amely

arra kényszerítené ezt a nagyhatalmat, hogy a Kína elleni háborút abbahagyja. A kínai háború tovább viteléhez Japánnak ugyanis Amerikából nagyarányú szállításokra van szüksége.

Huszonezer ember, harmincezer ház Anatólia vesztése

A török belügyminiszter hivatalosan közölte a parlamentben, hogy az anatóliai földrengés sújtotta területen az eddigi megállapítások szerint 25 ezer ember halt meg, nyolcezeren megsebesültek és 30 ezer ház összeomlott.

Papen ankarai német nagykövet közölte a török kormánnyal, hogy az istanbuli német kórház valamennyi szabad ágát a földrengés következtében megsebesültek rendelkezésére bocsátják. A török kormány köszönettel fogadta az ajánlatot.

Istanbulból jelentik: Anatólia különböző vidékein ismét heves földlökéseket éreztek. A kár nagyságát még nem lehetett megállapítani, de hivatalos közlések szerint igen jelentős. Az izmiri kerületben még mindig tart az árvíz.

Kereskedelmi szerződés az angolok és irek között

Anglia és Írország között a tegnapi megkötött kereskedelmi szerződést az irek nagy meglepedéssel fogadták. Az egyezmény folytán Írország ugyanis jelentékeny előnyöket húzhat a megállapodásból, mert a mezőgazdasági termények és az állatállomány kivitele a jelenleginek kétszeresére emelhető.

Hollandia gyarmatait az USA védelme alá helyezi — ha háboruba keveredik

Newyorkból jelentik: William Lavare amerikai felfedező kijelentette, hogy Hollandia az Egyesült-Államok protektorátusa alá helyezi majd a Nagyantillákon lévő gyarmatait, ha német invázió veszélye fenyegetné. Az Egyesült-Államok tengerészeti hatóságai most tanulmányozzák ezt a kérdést.

Változatlan marad a belga külpolitika

Brüsszelből jelentik: Spaak külügyminiszter a szociáldemokrata párt főtanácsa előtt beszédet mondott. Közölte, hogy a kormány átalakítása nem változtat Belgium jelenlegi politikáján. Pierlot és a fontosabb tárcák miniszterei a kormányban maradnak. Spaak hangoztatta, hogy a szociáldemokrata pártnak feltétlenül részt kell vennie a közös munkában, sőt a vezetésben is.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés és Házasság nem közzélhető, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 3. II. kerület: Popovici trafik, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom melletti) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Flauder-trafik, Piata L. novari IV. kerület: March-trafik, Piata Küttl. — Nógrády-trafik, (Corso melletti). — Schmidt-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45-06. — Vittek-trafik. Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45-13.

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Alkatmazás

Jól főző mindenek szakácsnő éves bizonyítványokkal felvétetik. II. Str. Cantacuzino 5. háztulajdonosnál. 523

Bejárónő félnapra azonnal felvétetik. IV., Str. Ion Bratianu 29. III. em. 14. 662

Allást keres

Kocsisnak, vagy háziszolgának, esetleg irodaszolgának ajánlkozik megbízható középkorú férfi. Greskovits Elemér V., Str. Ion Plavosin 26, vagy telefon: 44-82. 661

Adas-velel

Remington írógép eladó. II., Strada Abrud 5. Radocsay. 660

Dog kutya, 7 hónapos, nőstény, szobatiszta és dreszur kezdettel eladó. Bővebbet Lugo, Str. Titulescu 12. 545

Hanomag traktor üzemképes, eladó. Mosia Vidriughin Beregsau. 542

Jutányosan eladó Kardostelepen 120 négyszögletes teleknyvezett telek házsal. Üzletnek igen alkalmas. Közelebbit a kiadóban. 1864

Eladó olcsón modern diófa hálószoba és modern sötétbarna fényezett diófa ebédlőberendezés. Dóra műasztalos IV., Str. Bratianu No. 21. 544

Kombinált szekrény sötét, furnirozott majdnem új, Lumophon rádió és szép szalógnaritúra alkalmi áron eladó. Megtekinthető 11-5-ig II., Str. Balas 18. udvarban jobbra, ajtó 2. 547

Különféle

Nagyobb gazdaságok és iparvállalatok figyelmébe! Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet bányászati tagozatához Timisoara I., Bulev. Regina Maria 8 sz. intézett levélben tizenhárom csikmezei székely ember, nagyrészt 28-42 évesek, hetvenegy családtaggal gazdasági éves cselédnek ajánlkozik. Lehetőleg magyar, vagy magyarul beszélő gazdákhöz szegődnének el, akik nyelvüket értik. Közülük huszonegyen napszamos munkára alkalmazható és két asszony szakácsnői teendőket is végezne s egy férfi bérengzőnek alkalmas, aki ért a kertészet-hez és dinnyetermeléshez is. Szükség esetén fa és gyári munkára is vállalkoznak. 668

Házörző kutya vadászkutyának is használható, állatkedvelőnek átadó. Cím Ujfreidorf 14 ucca 22. 676

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle Níom-tejkrémet, Níom-tejzsopant és Níom-pudert, h á r o m s z i n d e n. K a p t a t ó k i z á r ó l a g a

Városi gyógyszertárban

a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületben I., Piata I. C. Bratianu.

Hirdessen a Déli Hírlap-ban